

SVĚTLO



TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

29. ČÍSLO / XIII. ROČNÍK

8 Kč (11 Sk)

17. ČERVENCE 2005

Z obsahu:

Jedna, svatá, katolická a apoštolská

Homilie Benedikta XVI. o slavnosti
sv. apoštolů Petra a Pavla
- strana 2 -

Čenstochová - strana 4 -

Maria, Matka Evropy
Antonio Rudoni
- strana 5 -

**Kdo zvedne morální
úroveň?**
Mons. Jan Graubner
- strana 5 -

**Hledal jsem vás, a nyní
vy jste přišli za mnou**
- strana 6 -

**Radostné poselství
o utrpení - odkaz Jana
Pavla II.**
Arcibiskup Georg Eder
- strana 8 -

Já jsem (29)
Eucharistické meditace
ctih. Conchity Armidy
- strana 9 -

Na vás záleží!
Dr. Bernhard Gappmaier
- strana 10 -

Počátky Církve (14)
Mario Galizzi
- strana 12 -

**Výzvy fatimského
poselství (18)**
Četba na pokračování
- strana 14 -



Milostný obraz Panny Marie v Čenstochové

Jedna, svatá, katolická a apoštolská

Slavnost svatých apoštolů Petra a Pavla je vděčnou vzpomínkou na veliké svědky Ježíše Krista a slavnostním přihlášením k Církvi, která je *jedna, svatá, katolická a apoštolská*. Je to především slavnost *katolicity*. Znamení Letnic – nové společenství, které hovoří všemi jazyky a spojuje všechny národy do jednoho národa, do rodiny Boží – se stalo skutečností. Naše liturgické shromáždění, ve kterém jsou spojeni biskupové pocházející z různých částí světa, osoby mnoha kultur a národů, je obrazem rodiny Církve, která je rozprostřena po celé zemi. Cizinci se stali přáteli. Přišli jsme z nejrůznějších končin a poznáváme se jako bratři. Tím bylo naplněno poslání sv. Pavla, který *konal posvátný úkon, aby se tak pohané stali milou obětí posvěcenou od Ducha Svatého* (Řím 15,16). Cílem tohoto poslání je, aby se lidstvo stalo živou oslavou Boha, což je ten pravý kult, který Bůh od nás očekává: a to je hluboký smysl *katolicity* – *katolicity*, která nám byla dána a za kterou se musíme stále znovu zasazovat. *Katolicita* nevyjadřuje pouze horizontální dimenzi, spojení mnoha osob v jednotu; vyjadřuje také dimenzi vertikální. Jen když obrátíme svůj pohled k Bohu, jen když se mu otevřeme, můžeme se stát něčím skutečně jedním. Jak Pavel, tak i Petr přicházejí do Říma, města, které bylo místem, kde splynuly všechny národy, a které je právě proto jako první mezi všemi jinými vyjádřením univerzality evangelia. Když Pavel vysvětloval svou cestu z Jeruzaléma do Říma, cítil se jistě veden hlasy proroků, vírou a modlitbou Izraele. Součástí hlásání Starého zákona je také poslání k celému světu: izraelský národ byl určen, aby byl vždy světlem národů. Velký žalm o umučení, žalm 21, jehož první verš zní: *Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?*, který pronesl Ježíš na

kříži, končí vizi: *Všechny končiny země se vrátí k Hospodinu a padnou před ním všechny rodiny národů* (Ž 21,28). Když Petr a Pavel přišli do Říma, Pán, který započal tento žalm na kříži, byl již



zmrtnýchvstalý; toto Pánovo vítězství bylo nyní třeba zvěstovat všem národům a naplnit tak poslání, kterým žalm končí.

Katolicita znamená *univerzalitu* – mnohost se stává jednotou; jednotou, která nicméně zůstává mnohostí. Z Pavlova slova o *univerzálnosti* Církve jsme již viděli, že součástí této jednoty je schopnost národů překonat samy sebe, aby obrá-

tily svůj pohled k jedinému Bohu. Pravý zakladatel katolické teologie svatý Irenej Lyonský vyjádřil toto pouto mezi katolicitou a jednotou velmi hezkým způsobem: „Tuto nauku a tuto víru Cír-

kev rozsetá po celém světě pilně střeží tím, že tvoří jakoby jednu rodinu: stejná víra s jednou duší a jedním srdcem, stejné kázání a stejná nauka a tradice jako by měla jedna ústa. Různé jazyky podle oblastí, ale jedna jediná síla tradice. Církve v Německu nemají jinou víru nebo jinou tradici, stejně jako ji nemá Španělsko, Galie, Egypt. Libye, Východ, Střed světa; jako slunce,

Boží tvor, je jedno a identické pro celý svět, tak světlo pravého hlásání září všude a osvětluje lidi, kteří chtějí dojit k poznání pravdy“ (Adv. haer. I 10,2). Jednota lidí v jejich různosti se stala možnou, protože Bůh, tento jediný Bůh nebe a země, se nám ukázal; protože podstatná pravda o našem životě, o našem „odkud?“ a „kam?“ se stala viditelnou, když on se nám ukázal a v Ježíši Kristu nám zjevil svou tvář, sebe samého. Tato pravda o podstatě našeho bytí, o našem žití a o našem umírání, pravda, kterou Bůh učinil viditelnou, nás sjednocuje, takže se můžeme stát bratry. *Katolicita a jednota* krácejí spolu. *A jednota* má jeden obsah: víru, kterou nám apoštolové předali od Krista.

Jsem rád, že včera – na svátek svatého Ireneje a o vigilii slavnosti svatých Petra a Pavla jsem mohl předat Církvi nového vůdce pro předávání víry, který nám pomáhá víru lépe poznávat a pak také lépe prožívat – víru, která nás sjednocuje: *Kompendium Katechismu katolické církve*. To, co je ve velkém katechismu představeno podrobně ve svědectvích světců všech věků a ve zralých úvahách teologie, je zde shrnuto ve svých podstatných obsazích, které je možno převést do každodenní řeči a stále znovu konkretizovat. Kniha je koncipována jako rozhovor v otázkách a odpovědích; čtrnácti obrazy, které se poji k různým oblastem víry, zve ke kontemplaci a k meditaci. Ty shrnují tak řečeno viditelným způsobem to, co slovo rozvíjí dopodrobna. Na počátku je zde obraz Krista ze VI. století, který se nachází na hoře Athos a představuje Krista v jeho velebnosti jako Pána nebe a země, ale současně jako hlasatele evangelia, které drží v ruce. „Jsem ten, který jsem“ – toto tajemné jméno, předložené ve Starém zákoně

EDITORIAL

Na zvláštní elektronické adrese římské diecéze se hojně scházejí zprávy o údajných vyslyšeních a milostech, které věřící získali na přimluvu zesnulého papeže Jana Pavla II. Polský papež si jistě zaslouží naši úctu, a tu bychom měli dávat najevo nejen prosbami ve svých potřebách, ale také pilným studiem všeho toho, co nám zanechal a k čemu vedl čtvrt století Boží Církve. Ve

svých encyklikách a apoštolských listech nám v hojně míře předával ty duchovní poklady, ze kterých sám žil a z nichž bychom měli posilovat svou zbožnost a horlivost. Vyhlásil během svého pontifikátu celou řadu mimořádných roků. Během posledního z nich odešel k Pánu a jeho naplnění již sleduje z nebeské vlasti. Je to Rok Eucharistie, rok,

Pokračování na str. 11

Pokračování na str. 13

Plevel v pšenici

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Copak jsi nezasel dobré semeno?

Pohled na lány, na kterých dozrává obilí, poskytuje Pánu příležitost, aby tento obraz použil k podobenství o Božím království. Pros Ducha Svatého, abys patřil k těm, kterým je dáno znát tajemství nebeského království, abys neposlouchal jen tak, že bys neslyšel⁽¹⁾.

Boží Syn opět představuje svého Otce jako dobrého Hospodáře. Všechno, co činí, je velmi dobré⁽²⁾. Zásévá na svém poli vždy jen dobré semeno. Bolestnou zkušenost, že se kolem sebe i v sobě setkáváš tak často také s tím, co není dobré, nemá na svědomí Hospodář, ale nepřítel, který nenávidí Hospodáře a ze závidění mu nepřeje dobrou úrodu. Proto přichází a do dobré setby zasévá své semeno, které je zlé, protože škodí.

Dělá to podlým způsobem. Příkrade se pod pláštěm tmy, když lidé spí. Umí vystihnout ty příležitosti, kdy poklesne potřebná bdělost a ostražitost, aby s velkou vychytralostí tajně šířil sémě zla, které pak zapouští kořeny a dlouho nepozorovaně klíčí a roste. Teprve když pšenice dozrává, objeví se s drzou neodbytností také plevel. Jeho skutečnou podstatu poznáš, až se objeví jeho ovoce⁽³⁾.

Z Pánových slov je jasné, že zlo není pouze něco abstraktního, něco jako symbol nebo alegorie. Stojí za ním velice inteligentní bytost, která cílevědomě a systematicky vyhledává způsob, jak poškodit a znehodnotit dobrou úrodu, o kterou Hospodář usiluje.

Proti plánu Dobra se staví skutečný plán Zla.

Výskyt nebezpečného plevele, který tak pojednou rozbujel, velice pobouřil věrné služebníky. Nejraději by ihned zasáhali a skoncovali s tím, co je tak pohoršuje. Neprožíváš někdy podobné rozhořčení? Více než horlivost služebníků tě může uklidnit a povzbudit rozvaha a velkodušnost samotného Hospodáře. Výskyt plevele na jeho zamílovaném poli není pro něho žádným překvapením. Počítá s ním již od založení světa. Zná nejen podlost a zlobu Nepřítele, ale také zná i své dobré semeno. Nemusí se obávat, že plevel zcela zničí dobrou úrodu. Je dokonce v zájmu pšenice, aby za daného stavu věci vyrůstala spolu s plevellem.

Kdyby totiž služebníci vstoupili na pole ve snaze, že je očistí, mohli by poničit

a pošlapat i mnoho dobrých kladů. Hospodář ví, že přijde den, kdy bude možno plevel od pšenice velmi dobře odlišit a oddělit a pak s ním náležitě naložit. To, co zasel Nepřítel, je určeno neúprosně k spálení. Boží království se však navzdory úkladům Zlého rozroste do velikého stromu, takže přiletají ptáci a hnízdí v jeho větvích.

Po odchodu zástupů vejdi s Pánem do domu, aby sis spolu s učedníky vyslechl výklad jeho podobenství. Dostává se ti potvrzení ďablový osobní existence. Má navíc ve světě své syny, které používá jako šířitele zla. Příznačné pro ně je pokrytectví a pohoršení. Pokrytectvím je maska, která dlouho tají pravou tvář zla a skrývá ji pod podobou pšenice. Pohoršení je všechna škoda, která byla a která může být způsobena na dobré Boží úrodě.

Synové ďabla k tobě přicházejí a tváří se, jako by mysleli jen na tvoje dobro a blaho. Chtějí tě přesvědčit, abys Pánova slova o ďablu, nepravosti a ohnivě peci nebral tak doslova, protože jeho měřítka už neodpovídají dnešní společenské realitě, abys hledal pravdu spíše sám v sobě. Právě taková falešná sebejistota je jedovatým plodem pokrytectví Zlého. Rád by tě přiřadil mezi své syny, kteří mu pomáhají rozsévat pohoršení. Zůstávej proto bdělý, aby Nepřítel nevyužil tvé ospalosti ke tvé škodě.

Jako zhoubný plevel seje mylné názory, jako by Hospodářova shovívavost a trpělivost znamenala rezignaci, lhostejnost, která se smíruje se zlem a zrovnoprávňuje dobré i zlé. Pán však nenechává svou dobrou setbu na pospas ani nezapomíná na spravedlivý postih těch, kteří se pokoušejí poškodit jeho úrodu. Když zasel pšenici, počítá také s dobrou žní. K čemu by byla všechna dobrá snaha, kdyby ji měly zcela znehodnotit plody zla? Zcela samozřejmě a logickou součástí jeho božského plánu je očistění pšenice od plevele a jeho definitivní a nenávratné zničení. Realita neodvratného času žni nijak nezávisí na tom, co si o ní myslí většina, zda ji bere na vědomí nebo ji bláhově ignoruje a odmítá.

Bojíš se, abys neutonul v moři plevele? Nepropadej malomyslnosti ani při pohledu na množství zla. Hospodář bdí nad svým polem. Tam, kde se rozmáhá zlo, tam ještě více se rozhojňuje milost⁽⁴⁾. Odvrát se se vši rozhodností od Zlého a všeho, čím se pyšní, a vrať se celým srdcem k Hospodáři. Jsi součástí jeho dobré úrody a posílá ti svého Syna skrze jeho nejčistší Matku, které se nedotkl ani stín zla, jim zasvěť sebe a své ovoce. I když jsi obklopen pleve-

Liturgická čtení

1. čtení - Mdr 12,13.16-19

Kromě tebe není boha, který by se o všechno staral, nemusíš dokazovat, že soudíš spravedlivě. Neboť tvá moc je základ spravedlnosti a to, žeš pánem, činí tě shovívavým ke každému. Vždyť sílu ukazuješ jen tomu, kdo nevěří v tvou svrchovanou moc, a trestáš vzdor těch, kdo ji znají. Ty však, který vládneš silou, v mírnosti soudíš a nás vedeš se vši šetrností, neboť kdykoli chceš, máš moc vždycky v ruce. Takovým jednáním jsi poučoval svůj lid, že spravedlivý musí být lidumilný. Svým synům poskytuješ radostnou naději, že po hříchu dáváš příležitost k lítosti.

2. čtení - Řím 8,26-27

Bratři! Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti. Vždyť ani nevíme, oč se máme vhodně modlit. A tu sám Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit, a (Bůh), který zkoumá srdce, ví, co Duch žádá a že jeho přimluva za křesťany je ve shodě s Boží vůlí.

Evangelium - Mt 13,24-43

Ježíš předložil zástupům toto podobenství: „Nebeské království je podobné člověku, který nasel na svém poli dobré semeno. Ale když lidé spali, přišel jeho nepřítel, rozházal mezi pšenici plevel a odešel. Když pak osení vyrostlo a nasadilo na klas, tehdy se ukázal i plevel. Tu přišli služebníci k hospodáři a řekli mu: ‚Pane, copak jsi nenasel na svém poli dobré semeno? Odkud se tedy vzal plevel?‘ On jim odpověděl: ‚To udělal nepřítel.‘ A služebníci mu řekli: ‚Máme jít a sesbírat ho?‘ On však řekl: ‚Ne. Jinak byste při sbírání plevele mohli s ním vytrhat i pšenici. Nechte obojí spolu růst až do žni a o žních řeknu žencům: Nejprve seberte plevel a svažte ho do snopků k spálení, ale pšenici shromážděte do mé stodoly.‘“

Předložil jim další podobenství: „Nebeské království je jako hořčičné zrno, které člověk vzal a zasel na svém poli. Je sice menší než všechna semena, ale když vyroste, je větší než ostatní zahradní rostliny a stane se z něho keř, takže přiletají ptáci a hnízdí v jeho větvích.“

Pověděl jim jiné podobenství:

„Nebeské království je jako kvas, který vzala žena a zadělala ho do tří měric mouky, až se všechno prokvasilo.“

Pokračování na str. 14

lem, oni bdí nad tebou, protože jim velice záleží na tom, abys i ty zazářil jako slunce v Otcově království.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Mt 13,11; ⁽²⁾ srov. Gn 1,30

⁽³⁾ srov. Mt 12,33; ⁽⁴⁾ Řím 5,20

Čenstochová

Jestliže se někde poutní místo nazývá národní svatyně, pak to platí jistě o svatyni „Černé Madony“ na Jasně Hoře v Čenstochové. Kardinál Wyszynski hovořil jednou o tajemné přitažlivé síle tohoto místa a přitom řekl: „Jasná Hora se osvědčila jako vnitřní pouto v životě Poláků, které uchvacuje srdce až do hloubky a celý národ udržuje v pokorné, ale pevné věrnosti k Bohu a k jeho pastýřům.“

Sláva obrazu

R. 1382 přišli pavláňští mnišové z Maďarska do Polska. Kníže Ladislav z Opolí jim předal malý mariánský kostelík a milostný obraz, který si přinesl z Ukrajiny. Vypráví se, že tento obraz pochází od sv. evangelisty Lukáše. Císař Konstantin ho přinesl z Jeruzaléma do Cařihradu a později ho východořímský císař daroval jednomu slovanskému knížeti, který byl v jeho službách. Během válečných zmatků byl obraz dán do úkrytu a kníže Ladislav ho našel na Ukrajině. Podle vědeckého výzkumu je milostný obraz ikona typu „Hodegetria“, Ukazatelky cesty, která vznikla v Byzanci mezi 6. a 9. stoletím.

Sláva obrazu záhy přitahovala četné poutníky, kteří přinášeli také hojné votivní dary. Stalo se, že lupiči chrám 14. dubna 1450 přepadli, ukradli i obraz a tvář Madony poškodili úderem meče. Obraz byl i rozbit. Protože restaurování se nezdařilo, byla vytvořena co nejvěrnější kopie a rány na tváři obnovili břídlíčovými rydlem. Tak vznikla dnešní podoba milostného obrazu.

Zprávou o poškození a obnově obrazu ještě stoupl věhlas poutního místa. Protože se nyní poutníci množili, začala v roce 1460 stavba většího gotického trojlodního chrámu vedle milostné kaple.

Mariina „pevnost“

R. 1466 přepadli klášter husité. Protože doby byly neklidné, dal král Ladislav IV. oběhnat klášter a kostel

ochrannou zdí. Ta uchránila klášter při nájezdu Švédů, kteří v roce 1655 útočili na klášter vojskem o síle 3 000 mužů. Převor chtěl klášter hájit, i když měl k dispozici jen 260 bojovníků. Obležení trvalo čtyřicet dní, pak Švédové odtáhli. Vítězství obránců bylo připisováno mocné ochraně Panny Marie. To ještě více zvýšilo slávu poutního místa.

R. 1656 svěřil král Jan Kazimír svoji zemi pod ochranu Matky Boží a současně ji jmenoval „Královnou Polska“. Od té doby je Jasná Hora sídlem této Královny.

Duchovní hlavní město

Od poloviny 18. století a po celé 19. století bylo Polsko vystaveno utrpení. Po válečných událostech byla i Jasná Hora přenechána nejdříve Rusům, pak Napoleonovi a nakonec bylo Polsko rozděleno mezi Rusko, Prusko a Rakousko a car Ale-



xander I. dal ochrannou zeď na Jasně Hoře srovnat se zemí. Car Mikuláš II. ji dal v jiné podobě obnovit, aby osvědčil toleranci vůči církvi. Když však došlo za Alexandra II. k povstání, byli pavláňští mnišové jako údajní podněcovatelé odvezeni na Sibiř, škola, klášterní tiskárna a lékárna byly zavřeny. Pozemky byly vyvlastněny. V noci na 23. září 1909 byl ukraden perlový závěs obrazu a jeho koruna, která byla darem papeže Klementa XI. z roku 1717. Když se to papež Pius X. dověděl, dal ihned zhotovit novou korunu.

V této době rozdělení a pokoření Polska byla svatyně v Čenstochové symbolem národní identity a duchovním hlavním městem Polska.

Po první světové válce získali Poláci samostatnost. Ale již roku 1920 je ohrožovala Rudá armáda. Biskupové se shromáždili na Jasně Hoře a znovu prohlásili Matku Boží Královnou Polska. Tu došlo 15. srpna k nečekanému obrátu. Rudé nebezpečí bylo zažehnáno.

Během německé okupace byly poutě do Čenstochové zakázány. Přesto přicházeli četní poutníci, často i v noci, k „Černé Madoně“ a slyšeli z kazatelny slova útěchy a naděje

Roku 1948 zasvětil kardinál Hlond Polsko Neposkvrněnému Srdci Panny Ma-

rie. V r. 1956 se slavilo 300. výročí vyhlášení Panny Marie za Královnou Polska. Přes restriktive komunistického režimu přišlo na Jasnou Horu milion poutníků a modlili se za osvobození zajatého primasa kardinála Wyszynského. K tomu došlo 26. října.

Počet poutníků roste

K oslavám 1000. výročí christianizace Polska chtěl zemi navštívit papež Pavel VI, ale režim to nedovolil. Poté však papež pocházející z Polska několikrát navštívil Jasnou Horu a nakonec se Polsko opět stalo svobodnou demokratickou zemí. Že obrat nastal relativně bezbolestně, přispívají mnozí pomoci „Královnou Polska“.

Projevem důvěry národa k Matce Boží je rostoucí počet poutníků. V 17. století to bývalo 100 000 poutníků ročně (na tu dobu je to vysoký počet), na počátku 20. století je to již milion. V roce 1970 za komunistického režimu navštívily Jasnou Horu 2 miliony poutníků. V současné době je roční návštěva 4 miliony, z toho 400 000 přichází z daleka pěšky. Pěší poutě nového stylu jsou současně „exerciciemi za pochodu“. Stoupá také účast zahraničních poutníků.

Papež Jan Pavel II. navštívil Čenstochovou již při své první návštěvě Polska a zachoval tak obyčej, který „vychází z víry mnoha pokolení“, jak sám řekl. Ve své promluvě zdůraznil, co Černá Madona znamená pro Polsko: „Poláci jsou zvyklí spojovat nesčetné životní problémy a zvláště pak důležitá rozhodnutí, volbu životní dráhy, volbu povolání, narození dítěte,... ukončení školy s návštěvou této svatyně. Zvykli si přicházet se vším na Jasnou Horu, aby o všem mluvili s Matkou Boží – s tou, která zde má nejen milostný obraz, ale která je zde zvláštním způsobem přítomná.“

*Z Bettendes Gottes Volk 1/2005
přeložil -lš-*



Maria, Matka Evropy

Doufám, že všichni Evropané vědí, co se stalo: v preambuli evropské ústavy dala většina států, které jsou členy EU, opomenout historickou skutečnost křesťanských kořenů Evropy.

A aby se tato historická falzifikace stala ještě více palčivou, chtěli naopak připomenout mnohem méně důležitou skutečnost, ať už pro dobu, ve které k ní došlo, ať už pro její lidský význam: osvícenství, vzniklé v roce 1700 jakožto hnutí, které mělo údajně vyřešit všechny lidské problémy výlučně ve světle našeho rozumu bez pomoci víry.

Křesťanství naopak, které trvá 2000 let, umožnilo Evropě věnovat pozornost každému člověku, ať už v přímé nebo nepřímé formě: zrušilo otroctví, vytvořilo ne-



mocnice a útluky pro chudé, staré a pro opuštěné děti, podporovalo rozvoj vzdělání a kultury (předávali ji především benediktinští mniši), ocenilo lidskou práci, probudilo umělecká díla v katedrálách a v umělcích jako byl Dante, Michelangelo, Bach...

Ovšem laicismus mnohých evropských států převážil nad historickou pravdou a tedy i nad jejím pramenem – Kristem, který pozvedal a pozvedá člověka našeho kontinentu po celá dlouhá staletí.

Ale jako vždy, i když člověk nepřijímá Boha (srov. Jan 1,10–11), Bůh se vždy umí vloudit do světa, aby ho spasil!

V našem případě Evropa chtěla vyloučit Krista, ale Kristus nepřenechal Evropu jejímu osudu. Přišel skrytě, jako v Betlémě, skrze něžnost své Matky.

A tak je tu skutečnost, kterou asi zná málo lidí. Panna Maria vstoupila do Evropy skrze je-

jí vlajku, modrou vlajku s korunou z hvězd.

V Apokalypse se píše: „Na nebi se ukázalo veliké znamení: žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a kolem hlavy s korunou dvanácti hvězd.“ Nemysleme přitom na pouhou náhodu.

Tato biblická slova se stala modelem pro zázračnou medailku, známé znamení úcty k neposkvrněné Panně Marii.

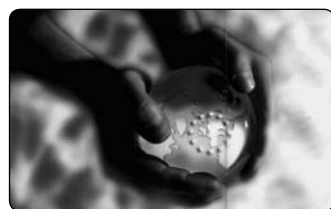
Tvůrce evropské vlajky malíř Arsèn Heitz nosil na svém krku zázračnou medailku a dal se inspirovat jejím obrazem, i když neprozradil ze známých důvodů tento svůj pramen.

A pak, Bůh sám dokončil dílo: Evropská ústava stanovila, že počet dvanácti hvězd se nebude měnit, ať už bude počet členů unie jakýkoliv.

A aby na tom nebylo dosti, přijetí vlajky se uskutečnilo „náhodou“ velice významně právě 8. prosince, na svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie!

Na závěr bych chtěl říct, že právě Evropa řekla „Ne“ Bohu, ale Bůh řekl „Ano“ Evropě. Skrze víru umělce a skrze jiné prozřetelnostní činy. On pronikl do „podloží“ Rady něžnosti a silou své Matky, která se tak stává Matkou Evropské unie, aniž to její děti vědí.

Ostatně také křesťané (katolíci, pravoslavní, protestanti, anglikáni) nesou Kristovo jméno a tak připomínají různým způ-



sobem jeho jméno alespoň v genealogickém řádu.

Ale jeho matka se nemůže spojit pouze s genealogií: její přítomnost bude vždy aktivní pro dobro všech křesťanů, pro dobro celé Evropy.

*Z Maria Ausiliatrice 5/2005
přeložil -lš-*

Kdo zvedne morální úroveň?

Oslovil mě novinář: *Společnost má dnes velké problémy s morálkou. Proč církev nestojí na vyšší morální úrovni, aby společnosti pomohly? Neměli by kněží být lepším vzorem vysoké úrovně morálky, aby-
chom nemuseli čísti o skandálech v církvích? Máte pravdu a váš požadavek je spravedlivý. Církev má být solí a kva-
sem, má být působivým znamením Boží přítomnosti ve světě. Součas-
ně však musíme vnímat, že v cír-
vi jsou lidé se svými slabostmi, lidé, kteří jsou součástí dnešní společnosti a na nichž se taky odráží úroveň společnosti a její krize. Jiná věc je, o čem a jak se referuje. Je i mnoho krásných věcí v církvi, které svět nezajímají. Pak jsem mu povídal o nedávném rozhovoru s indickým biskupem.*

Ten vyprávěl, že v jejich diecézi se každý rok hlásí do kněžského semináře a do klášterů asi stovka mladíků. Církev v Indii má vysoké požadavky nejen na kandidáta, ale i na jeho rodinu. Syny nemanželské, z rozvedených rodičů, nebo když jeden z rodičů není věřící katolík, samozřejmě do semináře nepřijímají. Letos odmítli i jednoho, o jehož rodičích, kteří nejsou rozvedení, se ví, že nežijí spořádaným životem, že se doma hádají. Rodinu prý nejde postavit za vzor a to by oslabovalo působení jejich syna, kdyby se stal knězem. Vysoký nárok mají i na formaci. Přihlášeným zájemcům řeknou: Přihlas se na jinou vysokou školu a během studia budeš přicházet jednou za měsíc do semináře na duchovní přípravu. Budeš-li toužit po kněžství i po dokončení školy, pak začneš studovat teologii. Kolik jich vytrvá? Z té stovky asi dvacet. Ale pak není žádný odpad.

Může některý náš biskup dát stejné požadavky?

Jeden z našich kněžských vychovatelů říkával: *Kněžské povolání se připravuje tři generace, protože rozhodující je, jak byli vychováni rodiče kněze.*

Některé farnosti, které jsou bez kněze, žádají biskupa: *Pošlete k nám dobrého mladého kněze, aby podchytil chlapce, pak budete mít kněze.*

Oba mají kus pravdy a k tomu nám Písmo říká jasně: *Proste Pána žně, aby poslal dělníky na svou žně.*

Zlepšení situace je tedy Boží dar a společné dílo, které nezvládne jedinec, ale každý jedinec, který začne a zapojí se, je důležitý.

Výchova kněžské osobnosti nezačíná v kněžském semináři, ale v rodině a předpokládá dobrou výchovu k lidství a ke křesťanství, protože kandidát musí být nejprve dobrým člověkem a dobrým křesťanem, aby se mohl stát dobrým knězem. Z domu si přinese osobní kulturu a zděděné vlohy. Celé životní prostředí má podíl na jeho výchově.

Snad bychom všichni mohli více počítat s tím, že osobní úsilí každého z nás může být přínosem pro vlastní rodinu i rodiny našich dětí, pro církev i pro společnost v dalších generacích. Nejde jen o přímé vychovatele, kteří nesmějí zapomínat, že vychovatel, který přestane pracovat sám na sobě, se stává neschopným pro výchovu druhých. Jde o osobní lidské a morální kvality, ryzost a hloubku duchovního života, pravdivost v přístupu k životu. To nezůstane jen osobním majetkem, ale bude to darem i pro druhé. Vždyť známe nerudovské: *Bude-li každý z nás z křemene, bude celý národ z kvádrů.*



Hledal jsem vás, a nyní vy jste přišli za mnou

Tato slova, vyslovená 2. dubna 2005 v lidsky nejtěžším životním úseku, ve chvíli odchodu Svatého otce, obsahují celý jeho pontifikát, který byl dlouhou rozmluvou s námi – mladými lidmi.

On nás stále hledal. Vycházel nám vstříc, putoval ze země do země a do míst, kde jsme žili. Zval nás na Světové dni mládeže. Chtěl se s každým setkat. Na každého se chtěl podívat s láskou. Říkal, že nám důvěřuje, že nám věří, že jsme jeho naděje. My jsme viděli, jak nás vnímá, že v jeho slovech není ani stín klamu. Proto jsme svým mladistvým nadšením živelně odpovídali na jeho pozvání. Jezdili jsme za ním, stáli jsme pod jeho oknem, když bylo třeba, vylézali jsme na stromy a sloupy, zpívali jsme mu, hromadně jsme mu vzdávali hold. Lačně jsme přijímali jeho slova. Naslouchali jsme mu, když nám říkal, jak neumírat zažíva. A když umíral, učili jsme se od něho, jak žít. V hodíně jeho smrti a pohřbu jsme přicházeli na náměstí, do kostelů, do svých srdcí. Chtěli jsme být věrní, a také jsme byli. Teď nás papež nadále čeká. Volá nás každého jménem lahodným a naléhavým hlasem. Volá bohatstvím své nauky. A my cítíme v hloubi srdce, že ho nesmíme zklamat. Že přišel čas, abychom čerpali z pokladnice jeho moudrosti, abychom odpovídali na důvěru, kterou v nás vkládal.

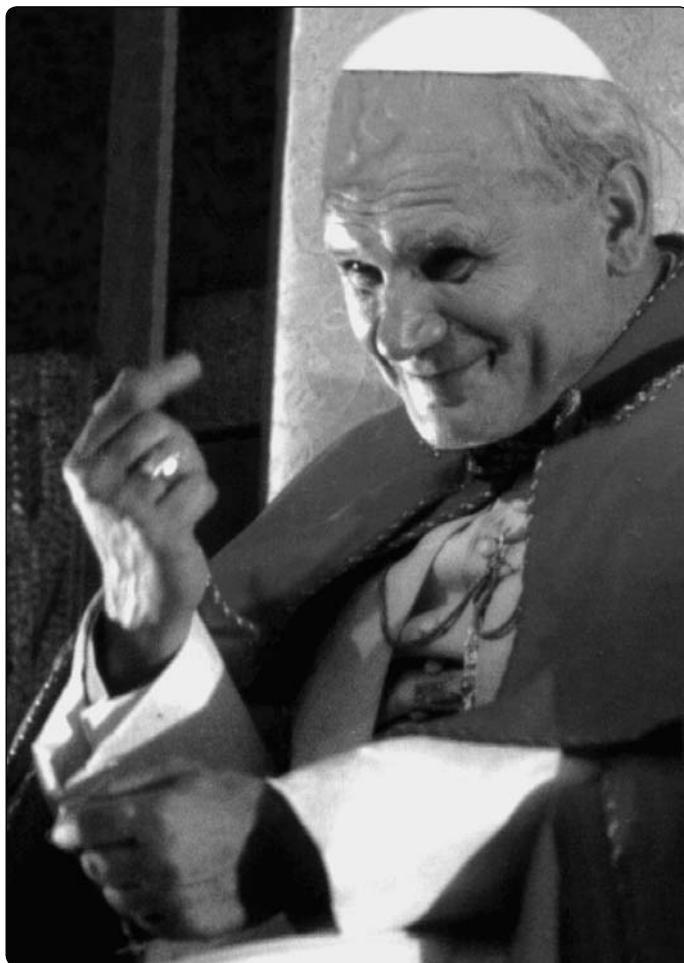
Nebojte se lásky, která klade na člověka nároky

Svatý otec dokonale věděl, čím bijí naše mladá srdce. Cítil, že hledáme odpověď na základní otázky tak jako mládenec v evangeliu, že hledáme nejen smysl života, ale i konkrétní projekt, podle kterého můžeme svůj život budovat. Nedivil se, že k nám nejvíce promlouvají slova o lásce, jako např. ta, která jsou obsažena v jeho encyklice: „**Člověk nemůže žít bez lásky. Člověk zů-**

stává sám pro sebe nepochopitelnou bytostí, jeho život je zbavený smyslu, jestliže se nesetká s láskou, jestliže se jí nedotkne, jestliže si ji nějakým způsobem neosvojí a nenajde v ní svou živou účast“ (*Redemptor hominis* 10). Vlastně nyní, když se v našich srdcích rodí city, když potřebujeme přijetí a oporu, když toužíme, abychom našli pochopení a lásku, přicházíme k Janu Pavlu II. Chceme, aby on byl naším vůdcem, aby nám ukázal, jak budovat opravdovou lásku, takovou, k jaké nás Bůh, dárce lásky, povolal. Svátý otec věděl, že naše srdce chtějí jít za takovou láskou. Říkal: „Mladí v podstatě vždy hledají v lásce krásno, chtějí, aby jejich láska byla pěkná. Jestliže podlehnou svým slabostem, jestliže jdou za vším tím, co je možno nazvat pohoršením současného světa, a to je bohužel velice rozšířené, i tehdy v hloubi srdce hle-

dají pěknou a čistou lásku. To se týká jak chlapců, tak dívek. Vlastně vědí, že takové lásky není, že jim ji nikdo nemůže dát, jediné Pán Bůh. A proto jsou ochotni jít za Kristem bez ohledu na oběti, jaké jsou s tím spojeny“ (*Překročit práh naděje* 19).

Svatý otec každému z nás přál krásnou a čistou lásku: „**Opravdová láska není mlhavým citem, ani slepou vášní. Je vnitřním postojem, který zahrnuje celého člověka. Je pohledem na člověka nikoliv proto, abychom si s ním posloužili, nýbrž abychom posloužili jemu“** (*Anděl Páně* 13. 2. 1994). Určitě, pokud někdo myslí pouze na tělo druhé osoby a na požitky, který mu může přinést, znamená to, že ji nemiluje. To není láska, ale egoismus, je to vykořisťování druhé osoby. „**Milovat druhého člověka znamená chtít jeho dobro více než dobro vlastní, starat se o něho a dělit se s ním**



o všechny těžkosti i radosti života“ (5. 6. 1992). Musíme se ptát papeže, jak vytvářet pravou lásku, takovou, o jaké sníme, k jaké nás Bůh volá. Jan Pavel II. říkal, že „milovat znamená jít současně týmž směrem k Bohu, který je počátkem lásky“ (Santiago de Compostella 19. 8. 1989). Jít společně k Bohu můžeme jen cestou, kterou nám vytýčil. Tu cestu Bůh popsal na dvou horách – Na hoře Sinaj a na hoře Blahoslavenství. Tou cestou je sám Kristus (srov. Jan 14,6). Ten, který dokonale plní přikázání Desatera a sám je Blahoslavenstvími. Papež o tom mluvil k mladým ve Svaté zemi. Volal: „Zákon a Blahoslavenství spolu vyznačují cestu k následování Krista a královskou cestu k duchovní zralosti a svobodě.“ Naše láska nebude krásná, jestliže odejdeme od kázání desatera přikázání a od kázání osmi blahoslavenství. Jan Pavel nás vyzýval k věrnosti cestě evangelia: „**Objmám vás jako otec a říkám vám: vyberte si správnou cestu, kterou vám ukazuje Bůh ve svých přikázáních. Jsou to slova pravdy a života. (...) Ti, kteří praktikují tento Boží Zákon, často jsou nuceni jít proti proudu. Mládeži, Kristus od vás vyžaduje, abyste šli proti proudu. Vyžaduje, abyste byli obránci jeho Zákona, abyste ho převáděli do důsledného dodržování v každodenním životě“** (Lvov 26. 6. 2001). Na cestě ke krásné lásce musíme jít proti proudu zevšeobecnělých názorů a sloganů. „Dnes vám civilizace smrti navrhuje ‚volnou lásku‘. V tomto označení dochází k profanaci jedné z nejdrahocennějších a nejsvětějších hodnot, protože nevázanost není ani láska, ani svoboda. *Neprizpůsobuje se tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení, abyste uměli rozpoznat, co je Boží vůle, co je dobré a dokonalé...*, napomíná nás svatý Pavel (Řím 12,2). Nebojte se být proti zevšeobecnělým názorům, které jsou v rozporu s Božím zákonem. **Odvaha víry něco stojí, ale**

vy nemůžete prohrát svou lásku. Nedejte se zotročit! Nedejte se svést iluzí štěstí, za které byste museli zaplatit příliš vysokou cenu, cenu často nezhojitelných zranění, zkaženého vlastního života i života druhých. Chci vám zopakovat to, co jsem řekl mladým na jiném kontinentě: **Jen čisté srdce může plně milovat Boha! Jen čisté srdce může dokonat velké dílo lásky, jakým je manželství! Jen čisté srdce může plně sloužit druhým! (...) Nedejte si zničit svou budoucnost! Nedovolte, aby vám uloupili bohatství lásky! Chraňte svou věrnost; věrnost vašim budoucím rodinám, které založíte na Kristově lásce**“ (Sandoměř 12. 6. 1999). Svatý otec nás povzbuzoval, abychom se dívali na svůj život, na svou lásku „čistým srdcem“. „Čistota srdce je především čistota víry. Čistota srdce nás uzpůsobuje, abychom viděli Boha tváří v tvář ve věčném štěstí. Děje se tak proto, že již v pozemském životě lidé čistého srdce umí vidět v každém stvoření to, co je Boží, co je od Boha. Dovedou jakoby odhalit Boží záměr, Boží hodnotu, Boží krásu všeho, co je stvořené. Blahoslavenství z Horského kázání nám ukazují svým způsobem celé bohatství a celou krásu stvoření a vyzývají nás, abychom uměli ve všem odhalit to, co od Boha pochází a co k Bohu vede. Naopak člověk tělesný a smyslný musí ustoupit a udělat v nás samých místo pro člověka duchovního, zduchovnělého. Je to hluboký proces. Je spojený s vnitřním úsilím. Toto úsilí opřené o Boží lásku přináší nádherné ovoce.“ Nemylme se. Čistota srdce něco stojí. Ale Svatý otec řekl, že to, co něco stojí, představuje hodnotu. Dodával vždy odvahu těmito slovy: „**Nebojte se lásky, která na člověka klade nároky. Ty nároky – tak jak to nacházíte v učení Církve – jsou právě schopné učinit z vaší lásky opravdovou lásku**“ (List mládeži, 10).

Papež nám také radil, jak se vyrovnat s nároky, aby nás tyto nároky neumohly, ale byly zdro-

ZÁZRAKY PRO BLAHOŘEČENÍ

Vatikán zveřejnil adresu, na kterou se mají posílat zprávy o závažných vyslyšeních na přímlovu zesnulého papeže Jana Pavla II. Adresa: *postulazione.giovannipaoloII@vicariatusurbis.org*. P. Slawimir Oder, odpovědný postulátor, dostal již 600 věcných důkazů v této záležitosti.

PROTESTNÍ DEMONSTRACE V MADRIDU

Více než milion lidí, mezi nimi i dvacet biskupů a četní politikové se zúčastnili protestního pochodu Madridem, který vyjadřuje odmítavý postoj k připravovanému zákonu o „manželských“ homosexuálů a adopci dětí v takových svazcích. Podle sdělení organizátorů budou následovat další podobné akce.

DĚTSKÁ ÚMRTNOST

Podle hodnocení OSN může dětská úmrtnost na jih od Sahary v příštích deseti letech ještě více stoupat. Na kontinentě umírá ročně 5 milionů dětí. Původní plán pro tisíciletí snížit tuto úmrtnost o dvě třetiny se zřejmě začne naplňovat až po roce 2015.

TURECKÝ PROTEST

Německý parlament požádal Turecko, aby se veřejně vypořádalo s masakrem, kterého se dopustilo před 90 lety na Arménech. Na tuto výzvu odpovědělo 1000 Turků v Berlíně demonstrací, při které protestovali proti údajné „stigmatizaci tureckého národa“.

jem radosti: „Přísnost přikázání a radost srdce se mohou spolu shodnout, jestliže konající osoba jedná z lásky. Kdo miluje, nebojí se oběti. Naopak, v oběti hledá nejvíce přesvědčivý důkaz své lásky. Copak to nezakoušíte sami ve vztahu k osobě, kterou milujete? I kdyby nároky, které to na vás klade, byly velké, necítíte námahu, když je plníte, a oběť, kterou přinášíte, abyste je splnili, je pro vás zdrojem radosti. To je, drahá mládeži, tajemství křesťanského života, který je současně věrný a radostný. Tajemství spočívá v upřímné osobní a hluboké

lásce ke Kristu. Mým přáním je, aby každý z vás objevil takovou lásku, protože pak hodnoty, které jsou u základu normy, se vám ukážou v plné pravdě a těžkosti, s nimiž se setkáte při jejich realizaci, se stanou menšími. Svatý Augustin říká: „V tom co milujeme, necítíme úsilí, anebo milujeme samo toto úsilí“ (*O dobrou vdovství*, 21).

„Mládeži, moje odpověď je tedy tato: milujte Krista a přijímejte jeho nároky, které na vás klade Církev jeho jménem, protože to jsou nároky, které pocházejí od Boha Stvořitele a Vykupitele člověka.



Jan Pavel II. při jednom z mnoha spontánních setkání s mladými

Přijměte tyto nároky ve svém životě a odhalíte jejich hodnotu“ (Amersfoort 14. 5. 1985).

Jan Pavel II. sám od sebe vyprávěl to, co nás učil. Pamatuju si na jeho slova, která řekl na Jasné Hoře v roce 1993: „Musíte být k sobě nároční, i kdyby na vás druhí nároky nekladli.“ A tato slova opakoval po čtyřech letech na Westerplatte: „Ta síla, která vychází z Krista, která je obsažena v evangeliu, je nutná, abychom byli k sobě nároční, aby se vaše chování neřídilo uspokojováním vašich tužeb za každou cenu, ale vědomím odpovědnosti: plní to, co je správné, co je mým povoláním, co je mým úkolem. (...) Každý z vás, mladí přátelé, nachází ve svém životě svoje Westerplatte.⁽¹⁾ Je to jakýsi soubor úkolů, které musí přijmout a splnit. Nějaká dobrá záležitost, o kterou není možné nebojovat. Nějaký závazek, povinnost, od které není možné se odchýlit. Není možné ‚dezertovat‘. Tedy nějaký řád pravd a hodnot, které je třeba ‚udržet‘ a ‚uhájit‘, tak jako na Westerplatte, ať už v sobě nebo kolem sebe. Bránit je pro sebe nebo pro druhé. (...) A bude dobré, když po tolika letech, které nás dělají od události na Westerplatte, každý mladý Polák a každá mladá Polka má ve svém životě podobnou Westerplatte, možná méně slavnou a méně historickou. Westerplatte v našem mladém životě může mít různou podobu: ovládnutí vlastního těla, zachování čistoty ve styku s dívkou, chlapcem, vyhýbání se pornografii, takovým pohledem na muže a na ženu, aby se nestal objektem sexuální žádosti. Může to být úsilí o svobodu od závislosti na narkotikách, cigaretách anebo svědomité plnění povinností, hovořit pěkným jazykem zbaveným vulgarismů, lži a pomluv.“

(dokončení)

⁽¹⁾ Polský vojenský tranzitní sklad na západ od ústí Visly, jehož posádka se v září 1939 sedm dní hrdinně bránila německé vojenské přesile.

Radostné poselství o utrpení - odkaz Jana Pavla II.

Velký odkaz Jana Pavla II. zní: Jen utrpení spasí svět. Máme ještě v živé paměti, jak před zrakem celého světa šel cestou utrpení a hrdinské odevzdanosti. Arcibiskup Georg Eder pokládá toto osobní svědectví Jana Pavla II. za nejdůležitější poselství jeho jedinečného pontifikátu.

Papež Jan Pavel II. nám toho zanechal tolik, že je obtížné pojmenovat „odkaz“ papeže. A přece jsou zde dvě věci, které nelze přehlédnout: Apoštolský list *Mane nobiscum, Domine* a jeho vlastní utrpení, jeho osobní křížová cesta. To znovu provokuje prastarou otázku o smyslu utrpení.

Nesmyslné utrpení?

O smyslu lidského utrpení bylo už nesmírně mnoho napsáno v próze i ve verších, neboť konec utrpení je v nedohlednu. Všichni trpí, věřící, nevěřící, nevinní i provinilí, zdraví i nemocní. „Utrpení je něco mnohem obsáhlejšího a současně hlubšího než nemoc a je také v člověku hlouběji zakořeněno“ (*Salvifici doloris* 5). A já bych chtěl dodat: Utrpení je zcela osobní a individuální. Bolest (především bolest duše) je nezměřitelná. Proto není vůbec přehnané, když si někdo myslí: „Nikdo netrpí tak jako já.“

Chtěl bych zde však zpochybnit jeden filozofický postoj: dívat se na utrpení a bolest jako na něco výlučně negativního. Samozřejmě že prožíváme utrpení, bolest jako něco, co by nemělo být – stejně jako smrt, proti které se všechno živé brání. Ale v utrpení se skrývá také smysl. A v morálním utrpení může být dokonce obsažena velká hodnota: bolest duše, lítost. Slova a obraz „nesmyslného utrpení“ potkáváme každý den. Svět bude vždy zaplaven řekou utrpení, ale také řekou vin. A v tom je již jasná souvislost.

„Uzdravující síla utrpení“

O „křesťanském významu lidského utrpení“ napsal Jan Pavel II. 11. února 1982: „Salvifici

ci doloris – uzdravující síla utrpení.“ Pro lidi bez znalosti Boha a Krista zůstane utrpení jako něco nesmyslného a dokonce pohoršlivého. „Ale když je zde dobrý a všemohoucí Bůh...“

My naopak hlásáme Krista, a to Krista Ukřižovaného; pro židy je to pohoršení, pro pohany bláznovství, ale pro povolání, ať už židy nebo Řeky, je Kristus Boží síla a Boží moudrost (1 Kor 1,23n). Trpící a ukřižovaný Bůh – to je největší myslitelný nonsens. (Existuje karikatura z první doby pronásledování křesťanů v Římě, kde je ukřižovaný představen s oslí hlavou.) Ano, ukřižovaný Bůh je osel, tak se domníval Nietzsche. Ale Kristovým křížem se obracejí hodnoty. Ze slabosti se stává síla. *Slabá Boží věc je silnější než lidé* (1 Kor 1,25). Z nemoci se stává zdraví: *Jeho ranami jsme uzdraveni* (Iz 53,5). Z bolesti se stává radost: *Blahoslavení jste... radujte se, vaše odměna v nebi bude velká* (Mt 5,11). A ze smrti přichází život. „Svou smrtí naši smrt zrušil a vzkříšením obnovil život“ (1. vel. preface).

Bůh učinil z kříže svého Syna nástroj našeho vykoupení. Neпоchybně mohl Bůh ve své všemohoucnosti najít i jiné cesty

ke spáse. Ale on chtěl zjevit velikost své lásky. *Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo dá svůj život za své přátele* (Jan 15,13). V apoštolském listu *Salvifici doloris* vyložil Jan Pavel II., jak se ze strašného utrpení našeho Pána stala *beata passio*, uzdravující a spásu přinášející utrpení. V odstavci 25 neváhá přímo hlásat „evangelium utrpení“. Svědkové kříže a zmrtvýchvstání Krista mají Církvi a lidstvu předávat zvláště evangelium o utrpení. Radostná zvěst o utrpení. Kdo se může přidat? Jen ten, kdo je schopný *soucítu*. Tak nemožné to zase není. Když tak jako tak každý trpí, když žádný člověk nemůže utrpení uniknout – proč bych se neměl pokusit dát svému utrpení smysl s myšlenkou na kříž? Lidé jsou schopni vyvinout často velkou sílu utrpení, když vědí, pro koho a pro co trpí.

Osobní křížová cesta Jana Pavla II.

Utrpení papeže v posledních letech bylo přímo výzvou ke zkoušce víry v Církvi. Trpící, postižený papež, který už takřka není schopen vykonávat svůj úřad, neměl se sám vzdát Petrova stolce? I já jsem si někdy myslel: Bůh přece nežádá

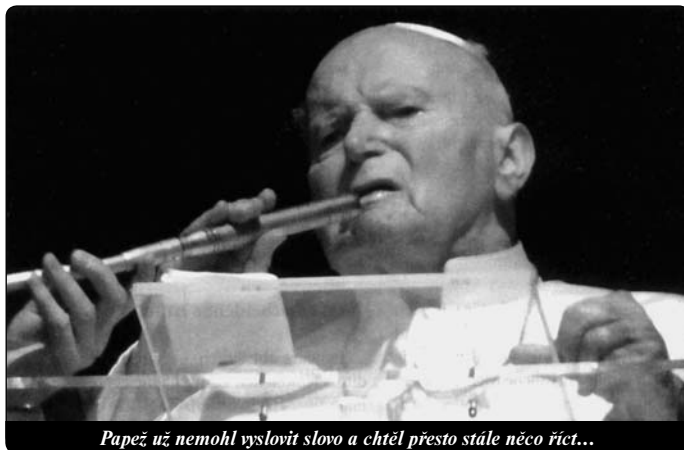
nemožné věci! Je to možné – nést tak těžké utrpení a k tomu i břímě úřadu? Papež věděl lépe, že se tím naplňuje Kristova vůle, když půjde svou křížovou cestou až do konce.

Měl snad Jan Pavel II. svým utrpením zvláštní poselství pro Církvi? Umím si je představit. Snad zní takto: Nezapomínejte, že utrpení vykupuje svět, nikoliv činy! Nikoliv aktivity a už vůbec ne aktivismus. Jasným příkladem je liturgie. Zde panuje stagnace, ne-li dokonce ústup. Často jsem jako biskup řekl, že podle mého názoru se nikdy v Církvi tak nepracovalo jako po 2. vatikánském koncilu. Ale teď jsou všichni unaveni, protože role Páně, především v našich zemích, po desetiletí přináší stále méně ovoce. Co jsme udělali špatně?

Trpící papež, muž bolesti, dal příklad. Jan Pavel II. mohl sice říct se sv. Pavlem: *Pracoval jsem do únavy více než vy všichni ostatní. Vlastně ne já, nýbrž Boží milost se mnou* (1 Kor 15,10). Ale spěchající, bez oddechu pracující papež nebyl žádný aktivista, nýbrž především velký prosebník! Ještě ve svém posledním listě *Mane nobiscum, Domine* naléhá papež: *Prodlévejme dlouho na kolenou před Pánem přítomným v Eucharistii...* Jsem osobně přesvědčen, že jen zde, v adoraci, může být uzdravena bída naší liturgie.

„Jen utrpení zachraňuje svět“

Svět viděl papeže, jak trpí a umírá. Papež v invalidním vozíku, který se trápí, aby vyslovil alespoň několik srozumitelných slov, to je obraz bídy. Je vůbec taková podívaná ještě sluchitelná s důstojností jeho úřadu? A přece i zde bylo patrné obrácení sil: čím více papeži ubývalo sil, tím silnější byla síla, která z něho vycházela; čím křehčí bylo jeho tělo, tím silnější byla jeho duše. Jen si vzpomeňme: když jeho Mistr byl na kříži nejslabší, dokonal nejtěžší dílo: vykoupení lidstva... To všechno se ode-



Papež už nemohl vyslovit slovo a chtěl přesto stále něco říct...

JÁ JSEM (29)

TY JSI SYN BOŽÍ?

TYS TO ŘEKL – JÁ JSEM! (Srov. Mt 26,64)



Ježíš, Boží Syn, který se stal z lásky člověkem, vychází v ústřety tomu, koho si vybral, aby mu ještě jednou řekl: „Jsem tvůj Ježíš, který tě tolik miluje.“

hrávalo před očima celého světa. Papež už nemohl vyslovit slovo a chtěl přesto stále něco říct. A co? Jeho utrpení a jeho smrt to řekly srozumitelněji než každé řečené slovo: *Jen utrpení zachrání svět*. Jen utrpení, nikoliv rozkoš. Žijeme v době a ve společnosti, ve které největší možná rozkoš stojí na vrcholu všech hodnot. Pořád se snažíme o nemožné: odstranit ze světa utrpení a alespoň na naší polovině světa uskutečnit ráj všech smyslových radostí. A to s výsledkem, že nám hrozí utonutí ve vlastnoručně zhotovené lázni zábavy.

Jen skrze utrpení člověk dozrává. „Bolest je svatý anděl a skrze ni se lidé stali většími než skrze všechny radosti světa“ (A. Stifter). Pro G. Junga je každý krok k uvědomění vykoupěn utrpením. Člověk je plný protikladů, není jednoznačný, není pouze dobrý anebo pouze zlý, nýbrž obojí současně. „Každý, kdo by se chtěl alespoň přiblížit své celosti, ví dobře, že to znamená nést kříž.“

Nepotřebujeme tedy utrpení vyhledávat. Je tak jako tak přítomné, v každém lidském životě je ho dostatek. Musíme je však přijímat z Boží ruky jako Kristus přijal kalich utrpení z rukou svého Otce, a tak vykoupil svět. Takové utrpení léčí, osvobozuje a vykupuje. Když Jan Pavel II. přišel na vrchol své kalvárské hory, napsal: „Když se díváme na Krista a následujeme ho s trpělivou důvěrou, poznáme, že každá forma lidského utrpení obsahuje Boží zaslíbení spásy a radosti“ (27. 2. 2005). „Evangelium utrpení“ papež hlásal a žil. Jen utrpení může zachránit svět. Utrpení a soucit. Jan Pavel II. po cestě, na které ho předešel Pán, kráčel až do konce. „V Kříži je spása, v Kříži je život, v Kříži je naděje.“ Jen v Kříži. V jeho Kříži a v našem kříži.

Z Kirche heute 6/2003
přeložil -lš-

V onu památnou noc mého utrpení mi Kaifáš řekl: *Zapřísahám tě při živém Bohu, abys nám řekl, zda jsi Mesiáš, Syn Boží.*

Ano, tys to řekl, Já jsem - odpověděl jsem. Ale říkám vám: Od této chvíle uvidíte Syna člověka, jak sedí po pravici Všemohoucího a jak přichází v nebeských oblacích. (146)

Řekl jsem pravdu, za kterou mě odsoudili, že jsem hoden smrti, bili mě a políčkovali bez milosti, ale chtěl jsem tě naučit, *abys nikdy nelhal, ani kdyby tebou za to, že slyší od tebe pravdu, pohrdali, zneuctili tě a dokonce tě pokládali za hodna trestu smrti, jak to se mnou udělali moji nepřátelé. Na tom nezáleží! Říkej vždy pravdu, žádný lidský ohled ať tě od toho neodradí, protože kdo mě zapře před lidmi, toho Já zapru před svým Otcem nebeským.* (147)

Políčkovaný, pohrdaný, zvržený od lidí, ten, který je „zář Otce“ (148), a to vše pouze z lásky k tobě, abych byl tvým učitelem v ctnostech, abych tě naučil cestě k nebi, po které máš jít.

Co mi řekneš? Není tvé srdce dojata před Bohem, v jehož tváři se zhlížejí blažení v nebi, jak je pokryt plivanci a jak krvácí, aby ti dal lekci, na kterou nesmíš nikdy zapomenout? Ruku na srdce, vzpomeň si, kolikrát jsi zradil pravdu a chyběla ti odvaha, abys vyznal mé jméno. Aby tomu tak už nebylo, raději zvol tisíckrát smrt, než abys mě zapřel, a buď hrdý, že jsi mým učedníkem.

Nepřibližuj se k tajemství Lásky bez lásky, protože za lásku se platí jen láskou a *tomu, kdo mnoho miluje, se mnoho odpouští* (149). Když vyznáš svůj hřích, můj Otec ti odpustí, otevře svou náruč a vylije na tebe balzám odpustění.

Přistupuj proto k mému oltáři se zkroušeností a pokorou, protože moje Srdce mocně bije, aby ti vyšlo vstříc. Přijď, abych položil své Srdce vedle tvého.

DÍKŮVZDÁNÍ

Ty jsi Kristus, Syn Boha živého, (150) jsem dalek toho, abych tě odsoudil, že *jsi hoden smrti* (151), nýbrž Ti říkám, že jsi život mého života, se vši něžností, jaké jsem schopen, chci Tě potěšit a říct Ti, že pokud mé srdce bude tlouci, bude celé pro Tebe.

Shlédni na mě ve svém milosrdenství, ber mě vždy jako své vlastnictví, skryj se ve mně a očisti mě od každé poskvrny, která by Tě mohla zranit.

Žádám Tě, aby mě pronikl Tvůj oheň, aby mě osvítilo Tvoje světlo, posílila Tvoje Krev, aby se Tvé Srdce a Tvoje ctnosti staly mými.

Maria, od které Ježíš přijal krásu své tváře, pohleď, jak je ztrápen pro moje hříchy.

Matko, slib mu za mne, že raději chci zemřít, než se k němu neznat a urazit ho. Amen.

MYŠLENKY PRO ŽIVOT

Nepokládej lehké věci za maličkosti, protože z malých se staví velké.

Nedůvěřuj sobě, že jsi silný ani že jsi svatý či moudrý; přechej před příležitostí k hříchu, a vyhneš se mu.

PŘEDSEVZETÍ

Ježíši ukřižovaný, nedám se přemoci lidským ohledem a budu se hrdě hlásit, že jsem Tvým učedníkem.

- Pane Ježíši, obětuji Ti mnoho úkonů sebezáporů za ty, kteří Tě zrazují a pronásledují.
- Ježíši, dopřej rodinám pronásledovaným pro Tvé jméno sílu, aby vyznávaly svou víru.

(146) Srov. Mt 26,63-64

(147) Srov. Mt 10,33

(148) Srov. Žid 1,3

(149) Srov. Lk 7,47

(150) Mt 16,16

(151) Mt 26,66

Mariánská poezie – pohlazení duše

Květnové a říjnové podvečery jsou v našich chrámech mariánské. Krátká čtení, přednes veršů a růžencové zdrávasy vyplňují dobu přede mší svatou nebo po ní. V minulých týdnech vyšla v olomouckém nakladatelství Matice cyrilometodějské sbírka mariánské poezie s názvem *Maria Panno, Matko Slova*. Pořadatel výboru Mojmir Trávníček dal sbírce název podle prvního verše stejnojmenné básně Jana Zahradníčka. A je chvályhodné, že sbírka zaujala ihned po vydání studenty Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži, kteří z ní vybrali básně jim blízké a doprovodili je ukázkami s mariánskou tematikou od našich i světových

umělců. Jejich večer byl nečekaně úspěšný.

A tu si uvědomujeme, jak záslužným činem bylo vydání této antologie, do které pořadatel vybral 74 básní vytvořených 60 českými autory. Ve své vydavatelské poznámce připomíná, že podobná a obsáhlejší antologie s názvem *Matka Boží v české poezii* vyšla v roce 1912; mísila se v ní anonymní poezie lidová s poezií umělořadnou autorů starší generace. Trávníček naproti tomu zařadil do výboru básně, které vznikaly od počátku 20. století až do naší přítomnosti. Sám byl překvapen, že „mariánská tvorba za

Pokračování na str. 15

Na vás záleží!

Senzační zprávy v bulvárním tisku nás už otupily:

- 60leté ženy rodí děti;
- šesterčata přicházejí na svět, bojuje se o jejich přežití;
- předčasně zemřelým mužům jsou odnímány spermie, aby měli se ženou společné dítě;
- lesbické ženy požadují děti do-nošené u cizích rodičů...

První uměle oplodněné děti jsou dnes již 20leté. Ojedinelá lékařská senzace se, jak se zdá, stala obecnou rutinou. Vědci ve svém výzkumném úsilí rozložili muže a ženy na součástky, jejich tkáň rozdělili, jejich soubory buněk zanesli pod mikroskop a z jednotlivých buněk vyloupi jejich funkce!

Lidé prý přišli na stopu vzniku života:

Když se spojí vaječná a semenná buňka, začíná nový život, vzniká nový člověk!

Poznatky jsou zde k tomu, aby byly využity. V plemenářství se již desetiletí využívají spermie dobytčích ras, které jsou uloženy v semenných bankách. Chovatel si vybere z katalogu a zvěrolékař oplodní krávu zmraženými spermii. Tato praxe se již stala běžnou.

Z výzkumu na zvířatech pochází také senzace s klonovací ovci Dolly.

V Goethově Faustovi se nám básnický představuje vytvořením homuncula úsilím osvěcených demiurgů. Proč bychom se měli zastavit před člověkem? Vytvořme si člověka podle svého obrazu! Vaječné a semenné buňky se vyjímají z žen a mužů, přinášejí do laboratoří a pod mikroskopem se vytváří jejich umělé spojení, pak jsou vloženy do výživného roztoku, nakonec zpět do mateřského lůna k dalšímu růstu. Při tom se pokaždé získá a oplodní více buněk...

Lidský život pod zvědavým pohledem výzkumníka nechat vyrůst, uchopit, pěstovat, roztrítit...

Sami jsme se naučili vyrábět lidský život! Ó, jaké to vítězství vědy!

Někdejší odvážné sny se dočkaly praktického pokroku.

A jsou zde odedávna páry, které touží po dítěti, čekají, doufají a neopomenou žádnou radu... a konečně lékařský pokrok jim slibuje, co se zdálo nemožné.

Nemusejí již jako Abrahám a Sára čekat na Boží zaslíbení, nemusí prožívat osud bezdětných...

Lékaři... nikoliv, reprodukční technici mohou zde pomoci, naučili se sami vyrobit člověka.

V novinách a na plakátech inzerují své umění. Kdyby někdo chtěl zpochybnit, zda je něco takového dovoleno, že zde není žádný rozdíl mezi hospodářským využíváním oplodnění krav a že použitými technikami bylo prolomeno tajemství mezilidské lásky a tento bytostný lidský akt byl převeden do oblasti užitkového chovu, pak tito experti bud to tomu nebudou rozumět, anebo své odpůrce zahanbí a odzbrojí citáty z dopisů, ve kterých šťastné matky oplývají vděčností za poskytnutou pomoc.

Reprodukční technici jako hrdinové blízké lásky.

Reprodukční medicína stojí peníze, a to mnoho peněz. Příslušné instituty patří dnes k nejlépe prosperujícímu průmyslovému odvětví. Když stát zavede restriktivní opatření, změní se prostě místo působení.

A páry jsou opět ochotny zaplatit za splnění svých přání velmi velké sumy peněz.

Zatímco po celou dobu lidských dějin patřil milostný akt setkání muže a ženy k nejvíce chráněným intimitám a nerozlučné spojení obou vytvářelo předpoklad pro další plazení, nyní byl tento důvěrný vztah prolomen.

Aby bylo dosaženo cíle - dítěte podle vlastních představ všech (obchodních) partnerů, je třeba v nejjednodušším případě udělat tyto kroky:

Po lékařské osvětě a odstranění zábran u dotčeného páru, za psychologického doprovodu a zvláštních stimulačních pokusů je matka připravena na odebrání buněk z vaječniku a muž je přiveden k vydání svého semene.

Tým reprodukčních specialistů přebere získaný materiál, aby dosáhl ve zkumavce spojení buněk.

Tyto zevně semenem oplodněné buňky jsou opět implantovány do mateřského lůna, a to hned

ve větším počtu, aby byl zajištěn úspěch a alespoň jedna buňka se ujala a dále rozvíjela. Vícenásobné oplodnění se pak v příznivém případě projevuje nezřídka se vyskytujícím těhotenstvím s více než jedním plodem.

Oplodňovací instituty inzerují kvalitu svých zásahů procentem úspěšně ve svých laboratorických vyprodukovaných dětí, což obnáší zpravidla 20 - 30 %. Tyto údaje vysvětlují, proč mnoho žen musí podstoupit opakované pokusy a pak opět vyčkávat na zdar nebo vzít na vědomí depimující výsledek, když se nasazená vajíčka opět v mateřském lůně neujala.

Tato těhotenství je třeba lékařsky obzvláště sledovat, hormonálně podporovat a doprovázet.

Proč však ženy po těchto procedurách vyprávějí stále znovu, že doprovodné procesy prožívaly jako něco velice nedůstojného a velmi ponižujícího, a proč se po prvním neúspěšném pokusu nechtějí odhodlat k jeho pokračování?

Odpověď je třeba hledat v samotném reprodukčním procesu. Není zde už láskyplné pohlavní spojení dvou lidských bytostí jako předpoklad, že plod tohoto setkání bude pak vyrůstat v mateřském lůně. Intimní setkání muže a ženy bylo naopak z manželského lůžka přeneseno na operační stůl a realizováno pomocí videozařízení za světla reflektorů. Nejsou tu už milující se muž a žena při dění, které inspiruje lidské myšlení a umělce, nikoliv, celá posádka reprodukčních expertů a pomocníků zde v hygienicky čistém prostředí pitvá lidskou sexualitu, aby za mnoha okolností „vyprodukovala“ dítě.

Technika nahradila lásku

Nejsou to tytéž instituty a jejich gynekologická oddělení, na kterých jsou v jiné dni ty děti, které vyrostly v mateřském lůně - bez mnohých okolností - opět z mateřského lůna vytřívány? Jednající osoby dělají



jednou to a jednou ono. Provozaná praxe je tu slita do komplexnosti a pokouší se představit co nejsrozumitelněji. Vědci a lékaři pronikli do tajemství. Jedno prolomené tabu za druhým. Když děláme experimenty na zvířatech, co nám brání provádět je i na lidech?

Před následky zavíráme oči. Zamlčujeme, že jsme uvolnili nebezpečnou lavinu. Lékaři potvrzují, že děti ze zkumavky vykazují po narození nejrůznější defekty. Média stavějí na odív vícečetné porody. Nepíše se však už o tom, že tyto předčasně narozené děti musí ležet celé měsíce v inkubátorech a pod technickým dozorem a s neobyčejným nasazením personálu jsou ošetřovány a že vyžadují nesmírnou tělesnou i duševní péči.

Nevyřešené zůstávají otázky, co z přebytečnými oplodněnými vajíčky. Jsou zmrazena a skladována a poskytována k experimentálním účelům s odůvodněním, že výsledky budou požehnáním pro celé lidstvo.

A co když se zjistí, že implantované dítě na základě prenatalní diagnostiky je postižené vadami? Studie zde dokládají zvýšenou připravenost mnoha párů k okamžitému usmrcení takového plodu pomocí potratu.

Mezitím se pokoušejí předimplantační diagnostikové dotyčné páry zbavit nejistoty a obav z možného defektu na uměle „vyprodukovaném“ plodu. Ještě před implantací podrobují ve zkumavce tyto oplodněné vaječné buňky skrininku, kvalitativní prověrce, aby vyloučili zjevně se projevující nedostatky a takové jedince zničili.

Tato mikrobiologická selektivní opatření prozrazují tak své duchovní kořeny. Je mnoho otázek nad touto oblastí, zasahující do sféry stvoření, která leží mimo naše lidské hranice a která s sebou nese mnoho již zřejmých a ještě více nedozírných následků.

Z Lebe 74/2005 přeložil -lš-

který měl po Roku růžence, roku mariánského patření na Kristovu tvář, obrátit všechnu naši pozornost k prameni a vrcholu veškerého křesťanského života. Iniciativu a tedy i odpovědnost v tomto směru očekával především od místních církví.

Z daru tohoto Eucharistii obzvláště zasvěceného roku nám zbývají již jen poslední tři měsíce. Co nám přineslo jeho prvních devět? Kdyby někdo, kdo z nějakých důvodů celý tento rok nebyl mezi námi, se nyní opět vrátil, všiml by si nějaké opravdu zjevné změny v naší eucharistické zbožnosti? Překvapila by ho nápadné úcta, s jakou vstupujeme do chrámu a jaká vyzařuje z našeho chování v přítomnosti eucharistického Spasitele, z naší uvědomělé a hluboké bohopocty, kterou mu vzdáváme svým klaněním a svou zbožností po celou dobu pobytu před svatostánkem Nejvyššího? Překvapila by ho naše výrazná víra, úcta, pokora a usebranost projevovaná způsobem, jakým se účastníme jeho nejsvětější oběti a především jakým ho přijímáme pod svátostnými způsoby? Poznal by z doby hlubokého ticha a usebranosti, jak radostně ho každý z nás vítá ve svém srdci a jak důvěrně a osobně rozmlouváme se svým nejsvětějším Hostem? Všiml by si, jak neradi se loučíme s jeho příbytkem, jak se prodloužil náš pobyt před jeho tváří a jak se rozmnožily naše návraty a adorační chvíle před svatostánkem? Potěšilo by ho soustavné vzdělávání věřících o podstatě Eucharistie a o liturgii? Mohl by konstatovat, že už se ne setkává s dříve běžnými nešvary při jejím slavení?

Velký a první slovanský papež by si zasloužil, aby vedle elektronické adresy pro zprávy o vyslyšeních vznikla další adresa, na které by se shromažďovaly zprávy o tom, jak jsme uposlechli jeho hlasu a jak odpovídáme na jeho vzácné iniciativy čtyřicet let po koncilu uskutečnit

opravdovou vnitřní obnovu Církve. V tom směru je především doprovodná instrukce k jeho eucharistické encyklice, kterou vydala na jeho pokyn Kongregace pro bohoslužbu a svátosti pod titulem *Redemptionis Sacramentum*, dokumentem nejvyšší závažnosti. Papež, po jehož co nejrychlejším blahorečení voláme, schválil tuto instrukci osobně 19. března 2004 a nařídil její okamžité dodržování. Mávnout nad ní rukou „To nic, to se nás netýká!“ není mávnutím pouze nad papírem, kongregací či papežem, ale přímo nad samotnou Eucharistií, ve které je přes všechnu nenápadnost, nepatrnost a bezbrannost **přítomen celý živý Bůh**. Jestliže jsme pro nedostatek opravdové víry ztratili onen jemnocit nezbytné úcty a možno říci přímo zdvořilosti k Hostu, živému Bohu skutečně osobně přítomnému v Eucharistii, protože jsme přesunuli centrum pozornosti od něho k sobě, tedy od Boha k člověku, musíme se za tuto neuvědomělost a nedbalost hluboce zastydět jako za to nejvyšší možné faux pas, jakého jsme se vůbec mohli dopustit, pokorně se omluvit tomu, koho lehkomyšlně urážíme, a postarat se co nejrychleji o důslednou nápravu. Není naší věcí, abychom třídili závazné pokyny a předpisy na důležité a méně důležité, protože úcta k Bohu a pokora od nás vyžaduje poslušnost a úctu, a nikoliv sebeuplatnění. Naše soudy o tom, co je ještě důležité a co už důležité není, jsou velice labilní a subjektivní a jsou zárodkem rozdělení. Jestliže nás to stojí oběť vzdát se toho, na co jsme si zvykli a co se nám líbí, můžeme ji přiložit na patěnu jako oběť Bohu jistě velmi milou.

Slyšíme o tom, jak daleko už zašla svévolná a přímo rouhavá lidská troufalost v manipulaci s tím, co je zde na zemi nejsvětější, a to je lidský život. Místo aby obdivuhodný počátek lidského života naplňoval odborníky nejvyšší úctou a vědomím o je-

ho nedotknutelnosti, dovoluji si s ním nakládat jako s nějakým průmyslovým produktem. Chybí jim živé vědomí skutečnosti, že pod nepatrnou „způsobou“ lidského prvopočátku, který označili za pouhé „embryo“, je ve skutečnosti **přítomen celý živý člověk** se všemi budoucími kvalitami samostatné lidské osobnosti, anebo tuto skutečnost záměrně odmítají brát na vědomí. Jakmile si však člověk přivlastní právo nejvyšší suverenity a vykročí na tuto cestu, posouvá bezostyšně krůček za krůčkem hranice své troufalosti. Hraje si na svrchovaného pána života omámen svými okamžitými výsledky, ale to vše je také důsledek jeho nepřiznané lidské omezenosti, protože přes všechnu svoji vědu a dovednost nikdy nepronikne k samotnému tajemství života, není schopen zvážit, do čeho se to pouští a jaké nedozírné následky přinesou jeho mírně řečeno „diletantské“ zásahy do Božího díla v budoucnosti. Vůbec tu nerozhoduje, jakým možným prospěchem svou svatokrádež na posvátnosti lidského života zdůvodňuje.

Nacházíme tak společného jmenovatele zavrženíhodné lidské povýšenosti: na místo úcty k tomu, co je přes svou nepatrnost a bezbrannost posvátné a nedotknutelné, nastoupila pyšná a nadřazená troufalost. Taková neúcta k životu i Původci života může přijít vhod jen jednomu: nepříteli Boha i člověka. Také jeho reálnou existenci ovšem nechtějí někteří brát na vědomí. Sám Boží Syn o jeho působení podává svědectví právě v dnešním třetím čtení. Oni ovšem už berou na lehkou váhu jak jeho božské slovo, tak jeho božskou přítomnost v Eucharistii.

Ačkoliv nás to bolí, musíme být trpěliví a nechat, aby obojí rostlo spolu až do žní. O těchto žních je možno diskutovat dnes, nikoliv však tehdy, až nastanou.

-red-

Počátky Církve (14)

Slovo Jakubovo

Víra je všem jasná, ale uvést ji do praxe není snadné. Pro židokřesťany je obtížné ze dne na den odhodit tradice, kterými žili od svého dětství. Toho si musí být vědomi křesťané, kteří přišli z pohanství. Jen si vzpomeňme, k jakému obrácení přivedlo Petra vidění v Joppe. On, který slyšel Ježíše, jak pokládal každý pokrm za čistý (Mk 7,19) a jak řekl farizeům: *Opustili jste Boží přikázání a držíte se lidského podání.*

Nuže Jakub, který osobně pocituje podobné těžkosti jako důsledek dlouhodobé výchovy, hledá bod pro rovnováhu.

Především jako všichni ostatní plně schvaluje to, co řekl Petr, slovy: *Bůh už dávno rozhodl a vybral si mezi pohany národ, aby ho zasvětil svému jménu.* Je to fráze užívaná ve Starém zákoně pro označení Izraele, Božího lidu, který byl vybrán mezi pohany (Dt 14,2). Smysl je jasný: nyní je Boží lid tvořen těmi, kteří ve víře přijali Ježíše a mezi nimi, i když to text výslovně neříká, jsou i židokřesťané, kteří byli vybráni pro milost. Jakub záměrně komentuje tento výběr pohanů jako naplnění prorocství Amosova 9,11–14. V něm se mluví o obnově zcela zbořeného Davidova domu, který Kristus, potomek Davidův, zcela obnovil, *aby ostatní lidé hledali Pána a všechny národy, které nesou jméno po mně.* Je jasné, že nový Boží lid se zde jeví jako pokračování starého lidu a rodí se, protože vychází z obnoveného domu nebo rodiny Davidovy.

Nato Jakub jako odpověď židokřesťanům říká, že *nemají být nakládána břemena těm z pohanů, kteří se obracíjí k Bohu*, a pak na adresu obrácených pohanů říká, aby se *varovali všeho, co je poskvrněno modlářstvím, smilstva, masa z udušených zvířat a požívání krve.* Tyto dispozice se zakládají na přesném kon-

statování. Jako Petr v Caesareji vstoupil do domu neobřezaného a jedl s ním, tak se v Antiochii křesťané tolikrát scházejí k společnému jídlu nebo k Eucharistii, která se nyní slaví během večere. V tomto případě je dobré, aby **svoboda získaná v Kristu byla prožívána v lásce** a s vědomím, že židokřesťané byli od malička vychováni k tomu, aby měli odpor k pokrmům označeným za nečisté, a i když chtějí, není pro ně snadné překonat v krátkém čase tuto obtíž.

Koncilní dekret (15,22–29)

Lukášovo vyprávění je velice přímočaré: na počátku (15,4) je řečeno, že jeruzalémská církev, apoštolé a starší přijali vyslance církve v Antiochii. Nyní, když se dlouho zabývala danou problematikou a přijala závěr na základě vystoupení Petra a Jakuba, rozhodla, že *vyberou ze svého středu několik mužů a pošlou je s Pavlem a Barnabášem do Antiochie, totiž Judu, kterému říkali*

Barsabáš, a Silu – vedoucí muže mezi bratry, a dali jim dopis, který začíná ve stylu všech starověkých dopisů: Apoštolové a starší posílají bratrský pozdrav bratrům v Antiochii, Sýrii a Kilíkii.

Křesťany z pohanství nazývají „bratry“, protože i oni se cítí být živou součástí Božího lidu. Pak uvádějí důvod všeho toho, co se stalo, a zakazují působení všem, kteří bez jakéhokoliv pověření přišli z Judska do Antiochie a vyvolali zmatek, když tvrdili, že obřizka je nutná ke spáse. Proto říkají: *My jsme rozhodli, že vybereme některé muže a pošleme je k vám zároveň s Pavlem a Barnabášem, lidmi, kteří nasadili svůj život pro našeho Pána Ježíše Krista.* Není to nějaká prostá chvála, ale oficiální uznání jejich poslání i obsahu jejich kázání, které Petr dobře registroval, když řekl: *My jsme přesvědčeni, že docházíme spásy milostí Pána Ježíše.*

Začátek dekretu je mimořádný: **Rozhodl Duch Svatý a my...** Dává nám tak přímo hmatatelný důkaz, jaké je přesvědčení vě-



Caravaggio: Ukřižování sv. Petra

řících a jak přímo žijí Duchem Svatým v životě Církve: *Rozhodl Duch Svatý i my, že vám nemá být ukládáno žádné další břemeno kromě těchto nutných věcí: vyvarovat se toho, co bylo obětováno modlám, krve, masa z udušených zvířat a smilstva.*

Dekret je určen přesně vymezeným adresátům: křesťanům z pohanství v Antiochii a Sýrii a těm z provincie Kilíkii. Ti tvoří od počátku smíšená společenství a umí už žít pospolu, jak to poznal Petr v Caesareji a pak v komunitě v Jeruzalémě. Nevíme přesně, kdy se to stalo, ale v Antiochii se stalo také něco opačného. V listu ke Galatským vypravuje Pavel: *Než přišli lidé z Jakubova okolí, jídal Petr společně s pohanokřesťany. Ale když přišli, začal se jich stranit, protože měl obavy z oněch židokřesťanů. A s ním se začali chovat neupřímně i ostatní židokřesťané, dokonce i Barnabáš. Pavel tehdy řekl Petrovi přede všemi: „Ty jsi Žid, a přesto žiješ jako křesťané z pohanství. Jak tedy můžeš nutit pohany, aby zachovávali židovské zvyky?“*

Snad toto je ten správný kontext k pochopení koncilního dekretu. On nechce zavazovat křesťany z pohanství k ničemu zbytečnému: *Budete-li se těch věcí chránit, jednáte správně.* To je klíčové rozhodnutí, kterého musí dbát křesťané všech dob: jsou požadavky křesťanského života, které jsou závazné pro všechny. A některé jsou k tomu, aby byla zachována harmonie a pokoj,



Nikollë Önufrí: Apoštol sv. Jakub, 16. stol.

JEDNA, SVATÁ, KATOLICKÁ A APOŠTOLSKÁ - pokračování ze str. 2

- je zde převedeno do vlastního jména: všechno to, co existuje, pochází od něho. On je původní zdroj veškerého bytí. A protože je jeden, je také vždy přítomen, je nám vždy nablízku a současně nás předchází: jako „ukazatel“ na cestě našeho života, přičemž on sám je současně i cesta. Tuto knihu není možno číst tak, jako se čte román. Je třeba v klidu rozjímat o jednotlivých částech a dovolit, aby jejich obsah skrze obrazy pronikl do duše. Doufám, že bude přijata tímto způsobem a bude se moci stát dobrým vůdcem při předávání víry.

Řekli jsme, že *katolicita a jednota* Církve kráčeji pospolu. Skutečnost, že obě dimenze se nám zviditelňují v postavách svatých apoštolů, nám naznačují již další charakteristiku Církve: ona je *apostolská*. Co to znamená? Pán ustanovil dvanáct apoštolů, tak jako bylo dvanáct synů Jakubových, a označil je tak za praotce Božího lidu, který se nyní stal univerzální, od nynějška navždy zahrnuje všechny národy. Svatý Marek nám říká, že Ježíš povolal apoštoly, aby *byli s ním, protože je chtěl posílat kázat* (Mk 3,14). Zdá se, jako by si to protřečilo. My bychom řekli: buď to jsou s ním, nebo jsou posláni a vydají se na cestu. Známe jedno slo-

vo o andělech od svatého papeže Řehoře Velikého, které nám pomáhá odstranit toto protřečení. Říká, že andělé jsou stále posíláni a současně jsou stále před Bohem: „Ať jsou kamkoliv posláni a kamkoliv jdou, stále kráčeji v Božím lůně“ (Homilie 34, 13). Apokalypsa kvalifikovala biskupy jako „anděly“ jejich církví, a můžeme proto učinit tuto aplikaci: apoštolové a jejich nástupci by měli vždy stát se svým Pánem a právě tak - ať už jdou kamkoliv - být ve spojení s ním a prožívat toto společenství.

Církev je *apostolská*, protože vyznává víru apoštolů a snaží se podle ní žít. Je zde jednoduše, která charakterizuje Dvanáct povoláných od Pána, ale současně existuje kontinuita v apoštolském poslání. Svatý Petr se charakterizuje ve svém prvním listě jakožto „přestavený jako ti“, kterým píše (5,1). A tím vyjádřil princip apoštolské posloupnosti: stejný úřad, který přijal od Pána, pokračuje v Církvi díky kněžskému svěcení. Boží slovo není jen psané, ale díky svědkům, které Pán ve svátosti zapojil do apoštolské služby, zůstává také slovem živým. Tak se nyní obracím k Vám, drazí spolubratři biskupové, a srdečně Vás zdravím spolu s Vašimi příbuznými a poutníky z jednotlivých diecézí. Přijímáte pallium z rukou

► aby bylo možno žít ve společenství. K těm základním, které mluví o tom, co je nepřípustné, patří *modloslužba, smilství a vražda*. V západním kodexu pak jsou interpretovány „zlatým pravidlem“: **Co nechceš, aby druhí činili tobě, nečiň ani ty jim.**

Znovu v Antiochii (15,30-35)

Když se vyslanci vrátili do Antiochie, předali dopis. *Když ho přečetli, všichni se radovali nad jeho povzbudivým obsahem*. Tato slova postačí, abychom pochopili, že koncilní dekret vyhlášu-

je autonomii Církve od židovské obce. Mojžíšův Zákon a židovské tradice nejsou nutné k tomu, aby se někdo stal křesťanem a došel spásy. Současně křesťané pochopili, že křesťanská svoboda vyžaduje chování lásky a bratrského společenství.

Barsabáš a Silas prožili tyto okamžiky radosti a milosti. Povzbudili věřící, aby žili důstojně podle víry. Pak se vrátili do Jeruzaléma, zatímco Pavel a Barnabáš pokračovali v hlásání Božího slova.

(pokračování)

Petrova nástupce. Požehnali jsme je, jako by to učinil sám Petr, tím, že jsme je položili k jeho hrobu. Nyní je pallium výrazem našeho apoštolského poslání. Je výrazem našeho společenství, které má v petrské službě svou viditelnou záruku. S *jednotou* stejně jako s *apostolicitou* je spojena petrská služba, která spojuje viditelně Církev všech částí a všech dob a brání tím způsobem každého z nás před sklouznutím do falešných autonomií, které se příliš snadno přeměňují na vnitřní partikularizace Církve a mohou tak ohrozit její vnitřní nezávislost. S tím nechceme opomenout, že smysl všech funkcí a služeb je v podstatě v tom, že *docházíme k jednotě víry v poznání Božího Syna, k oné mužné zralosti, aby tělo rostlo a dělalo pokroky v lásce* (Ef 4,13.16).

V této perspektivě a s vědomostí zdravím delegaci pravoslavné církve z Konstantinopole, kterou vyslal ekumenický patriarcha Bartoloměj I., kterému věnuji srdečnou vzpomínku. Vedena metropolitou Janem přišla na tuto naši slavnost a má účast na naší liturgické oslavě. I když jsme ještě nedosáhli shody v otázce interpretace nositele petrské služby, jsme nicméně zajedno v apoštolské posloupnosti, jsme hluboce spojeni jedni s druhými skrze biskupskou službu a svátost kněžství a vyznáváme společně víru apoštolů, jak je nám dána v Písmu a jak ji vysvětlují velké koncily. V této hodině, kdy svět je plný skepticismu a pochyb, ale také bohatý na touhu po Bohu, hlásíme se společně k našemu společnému poslání svědčit spolu o Kristu Pánu a na základě té *jednoty*, která je nám již dána, chceme pomoci světu, aby uvěřil. A prosíme Pána z celého srdce, aby nás dovedl k plné *jednotě* tak, aby zář pravdy, která jediná může vytvořit *jednotu*, se stala novým způsobem ve světě viditelná.

Evangelium dnešního dne hovoří o vyznání svatého Pet-

ra, od něhož má Církev počátek: *Ty jsi Kristus, Syn živého Boha* (Mt 16,16). Když jsme dnes hovořili o Církvi *jediné, katolické a apoštolské*, nikoliv však ještě Církvi *svaté*, chceme připomenout v této chvíli jiné Petrovo vyznání, pronesené jménem apoštolů v hodině velkého odpadu: *My jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Svatý Boží* (Jan 6,69). Co to znamená? Ježíš ve své velekněžské modlitbě říká, že se posvěcuje za učedníky, a připomíná tak oběť své smrti (Jan 17,19). Ježíš tím implicitně vyjadřuje svou funkci Nejvyššího Kněze, která uskutečňuje tajemství v Den smíření nikoliv pouze v zástupných obřadech, ale v konkrétnosti vlastního Těla a Krve. Slovo *Svatý Boží* označovalo ve Starém zákoně Árona jako nejvyššího kněze, který měl za úkol naplňovat posvěcení Izraele (Ž 105,16; srov. Sir 45,6). Petrovo vyznání pro Krista, kterým ho prohlásil za Svatého Božího, stojí v souvislosti s eucharistickou řečí, ve které Ježíš ohlašuje velký Den smíření skrze oběť sebe sama: *Chléb, který já dám, je moje tělo za život světa* (Jan 6,51). Právě v základě tohoto vyznání spočívá kněžské tajemství Ježíšovo, jeho oběť za nás všechny. Církev není *svatá* sama od sebe; skládá se totiž z hříšníků - to víme a vidíme všichni. Spíše ona sama je posvěcována očistnou Kristovou láskou. Bůh nejen mluvil, ale velice realisticky nás miloval, až k smrti vlastního Syna. A právě v tom se ukazuje celá velikost zjevení, které má jakoby zapsány rány v našem srdci Božím. Proto každý z nás může osobně říct se svatým Pavlem: *Žiji ve víře v Božího Syna, který se za mě obětoval* (Gal 2,20). Prosme Pána, aby pravda těchto slov se vtiskla hluboce do našeho srdce, do jeho radosti a do jeho odpovědnosti; prosme, aby osvětlena eucharistickou slavností stávala se stále více silou, která utváří náš život.

Bollettino Vaticano 29. 6. 20054

Výzvy fatimského poselství (18)

6.

Výzva k lásce k Bohu

Čtvrtá výzva poselství:

„Miluji tě.“

Chtěla bych být serafínem, abych vám řekla, co je láska!

„*Bůh je láska*“ – říká svatý apoštol Jan – a jako takový nás miluje věčnou láskou, neboli od celé věčnosti. Tuto naši věčnou přítomnost před Bohem a v Bohu vidíme zvěstováno v jednom textu Písma svatého, který se přímo vztahuje na Boží moudrost – předcházející přirozeně stvoření, neboť v něm se nachází rozeseta; tento text však svatá Církev bez těžkostí aplikuje na Pannu Marii: „*Hospodin mě vlastnil na počátku svých plánů, od pradávna před svými skutky. Od věčnosti jsem stvořena, od začátku, dříve než povstala země. Než byly propasti, jsem se narodila, než byly prameny, bohaté vodou, dříve než byly zaklíněny hory, před pahorky jsem se narodila, dříve než učinil zemi a shromáždění vod, první hroudy země. Byla jsem tam, když rozpínal nebesa, když nad propastí vyměřoval obzor, když na výsostech upevňoval oblaka, když dával sílu pramenům oceánu, když určoval moři jeho meze, aby vody nepřekročily jeho břehy, když upevňoval základy země, tu jsem u něho přebývala“ (Př 8,22–30).*

Ze všeho stvoření Bůh jistě nemiloval nic tak jako Pannu Marii, ale všichni jsme od celé věčnosti stejně přítomni v myslí Boží, v jeho stvořitelském úradku; a všechno ostatní stvořil z lásky ke každému z nás, protože nás vždy měl přítomné a miloval. Máme vůči Bohu dluh věčné lásky a jen po dlouhých staletích bychom tento dluh mohli splatit, aniž bychom ho zcela zaplatili, protože Boží láska pokračuje a rozšiřuje se stále větší intenzitou. Proto nic a nikdo si nezaslouží opětování naší lásky jako on.

Tak máme hledět na přikázání „*milovat Boha*“, které nám on dal, jako na další důkaz jeho

lásky, neboť je znamením toho, že přijímá naši lásku, naši vděčnost, naše pokorné opětování. Před Boží nesmírností jsme velmi maličci, ale dejme mu, co máme: *naši lásku!* Takřka jak se to stává u dětí, které konejšené v náručí otce, od něhož všechno dostávají, mu odplácejí něžností nebo polibkem, symboly lásky; a otec se šťastně usmívá a cítí se uspokojený, protože dítě opětuje jeho lásku.

Tato naše láska k Bohu se projevuje a dokazuje láskou, kterou věnujeme každému z našich bratří, protože všichni jsou tak jako my, Boží děti, jím milované a vykoupené v Ježíši Kristu. Když chceme skutečně projevovat svou lásku k otci rodiny, nenajdeme účinnější prostředek než prokázat dobrodiní jeho dětem. V tomto smyslu nám Ježíš říká v evangeliu, že považuje za učiněné sobě samému všechno to, co učiníme jednomu z našich nejmenších bratří, a to proto, že tento náš bratr je – tak jako my – jeho bratr, syn téhož jediného Otce, jenž je na nebesích, stvořený k jeho obrazu a podobě, určený k účasti na věčném Božím životě: „*Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, jako obraz Božího stvořil; stvořil je jako muže a ženu*“ (Gn 1,27).

Dílo stvoření je dílo lásky. Bůh nás stvořil z lásky a jako

otec vede naše kroky po cestách života: dal nám své zákony, svá poučení, která jsou vodítkem, jež máme sledovat: „*Budeš milovat Hospodina, svého Boha, a budeš vždy dodržovat jeho zákony, zvyky a přikázání. Zakusili jste (...) ponaučení od Hospodina, vašeho Boha, jeho velikost, jeho silnou ruku a jeho vztaženou paži (...). Tato slova, která vám říkám, si vložte do srdce a do duše, připevňte si je na ruku jako znamení, na čelo jako pásku. Učte jim své syny a opakujte jim je, ať sedíš doma, ať jdeš po cestě, ať ležíš, ať stojíš. Napišeš je na veřeje svého domu a na své brány*“ (Dt 10,1–2.18–20).

Všechno, co nám Bůh říká, je projevem lásky, kterou k nám má; je jako otec, který dává svým dětem ponaučení, aby nesešly z cesty, kterou mají projít.

V následujících dnech po svém triumfálním vstupu do Jeruzaléma se Ježíš setkával s obtěžujícími otázkami a zlomyslnými dotazy, které mu kladli farizeové a saduceové. Tehdy „*jeden z učitelů Zákona poslouchal jejich spor a viděl, že jim dobře odpověděl. Přistoupil k Ježíšovi a zeptal se ho: »Které přikázání je první ze všech?« Ježíš odpověděl: »První je toto: Slyš Izraeli! Hospodin, náš Bůh, je jediný Pán. Proto miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a celou svou silou. Druhé je toto: Miluj svého bližního jako*

sám sebe. Žádné jiné přikázání není větší než tato.« Učitel Zákona mu na to řekl: „*Správně, Mistře, podle pravdy jsi řekl, že on je jediný a není jiného kromě něho a milovat ho celým srdcem, celým rozumem a celou silou a milovat bližního jako sám sebe je víc než všechny oběti a dary.*« Když Ježíš viděl, že učitel Zákona odpověděl rozumně, řekl mu: „*Nejsi daleko od Božího království.*“ (Mk 12,28–34). Boží království je tudíž královstvím lásky: milovat a sloužit z lásky.

Avšak tato láska musí být chápána v souladu s cudností, s čistotou podle vlastního stavu, s věrností Bohu a bližnímu, s plněním příslibů, přísah a slibů, k nimž jsme se zavázali. Zaútočit proti jakémukoliv z těchto bodů přináší s sebou nevěrnost a zánik lásky, kterou jsme zavázáni vůči Bohu a bližním.

Všichni toužíme být milováni, váženi, oblíbeni, být oceňováni a respektováni. Je to touha, kterou do lidského srdce vložil Bůh, neboť nás stvořil z lásky a pro lásku. Láska je ctnost, která zůstane navěky v nebi, kde budeme zpívat píseň Lásky. A abychom tam dospěli, Bůh nám s předáním svého zákona uložil na počátku přikázání milovat ho, protože je to tato láska, která nás má vést k plnění všech dalších přikázání.

Byla to láska, která vedla Boha k tomu, aby nás stvořil a aby nás vykoupil posláním svého Syna, který se obětoval jako oběť smíření, aby za nás zaplatil, aby napravil naše hříchy. Kdyby nás Bůh nemiloval, neexistovali bychom; zůstali bychom v nicotě. Je tudíž povinností vděčnosti, uznání, spravedlnosti a práva milovat Boha nade všecko, oplácet lásku láskou, jak to obvykle říká náš lid: *láska se platí láskou*. Je tedy úkonem spravedlnosti milovat toho, který nás tolik miluje a od něhož přijímáme všechno dobré. Tato naše láska má být upřímná, radostná a obětavá.

(Pokračování)

Přeložil P. Štěpán M. Filip OP

LITURGICKÁ ČTENÍ - pokračování ze str. 3

To všechno mluvil Ježíš zástupům v podobenstvích a bez podobenství k nim vůbec nemluvil. Tak se mělo naplnit, co řekl prorok: ‚Otevřu ústa v podobenstvích, vypovím, co bylo skryté od založení světa.‘ Potom rozpustil zástupy a šel domů. Jeho učedníci k němu přistoupili a prosili: ‚Vylož nám to podobenství o plevli na poli.‘ Odpověděl: ‚Ten, kdo rozsévá dobré semeno, je Syn člověka, pole je svět. Dobré semeno jsou synové Království, plevel jsou synové toho Zlého. Nepřítel, který ho zasel, je ďábel. Žeň je skonání věku, ženci jsou andělé. Jako se sbírá plevel a spaluje v ohni, tak bude i při skonání věku. Syn člověka pošle své anděly, ti posbírají z jeho království všechny svůdce a ty, kdo dělají nepravosti, a uvrhnou je do ohnivě pece; tam bude pláč a skřípění zubů. Tehdy budou spravedliví v království svého Otce zářit jako slunce. Kdo má uši, slyš!‘

Poselství Královny míru

Drahé děti!

Dnes vám děkuji za každou obět, kterou jste přinesly na moje úmysly. Zvu vás, děti moje, abyste byly mými apoštoly míru a lásky ve vašich rodinách i ve světě. Proste, aby Duch Svatý vás osvětlil a vedl na cestě svatosti. Já jsem s vámi a všechny vás žehnám svým mateřským požehnáním. Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu!



Medjugorje 25. 6. 2005

MONTICHIARI - Rosa Mystica - pouť obětovaná za kněze, bohoslovce, řeholníky a řeholnice. Odjezd v pátek 2. 9. v 16 hod. z Prahy. Příjezd v neděli 4. 9. v 7 hod. ráno. Cena: 1300 Kč. Jedeme přes dvě noci v autobusu s lehátkovou úpravou. Sobotní program: mše sv. v Dómě, domek a hrob Pieriny Gilli, obchod s devocionáliemi, mezinárodní slavnostní procesí se sochami a květinami ve Fontanelle (pořádá OPUS ROSA MYSTICA), křížová cesta, osobní volno. Odjezd do Prahy mezi 18. a 19. hod. Příhlášky: tel./fax: 241 731 616, Ing. Kmochová.

Duchovní správa poutního kostela Sv. Jakuba Většího a Sv. Anny ve Staré Vodě oznamuje, že poutní mše svatá ze svátku Sv. Anny se bude konat v sobotu 30. 7. 2005 v 10 hodin a v neděli 31. 7. 2005 v 15 hodin.

MARIÁNSKÁ POEZIE - POHLAZENÍ DUŠE

- pokračování ze strany 9

posledních osmdesát let je mnohotvárnější, bohatší a namnoze i umělecky náročnější. Vybral básně, které svým obsahem a srozumitelností zaujmou nejen znalce a milovníky poezie, ale i prostého věřícího.

Je to sbírka divukrásná. Básníci pozvedají srdce k Paně Marii ve veršových invokacích a litaních (Klement Bochořák, Eugen Liška, Václav Renč), jini v cyklech věnovaných určitému regionu, jako Libor Koval Moravě, Ladislav Stehlík jižním Čechám, případně jde o verše oslavující určité mariánské poutní místo: Jiří Suchánek - Bozkov, Jaroslav Zatloukal - Svatý Hostýn, jini pak Tuřany, Vyšší Brod; Bohuslav Reynek ve svých verších medituje o událostech Mariina života.

Využití nového a krásného výboru české mariánské poezie může být různorodé: při večerech duchovní poezie, náhradou za starší hymny v laickém breviáři (Denní modlitba Církve), nebo jako osobní modlitba či meditace a zamyšlení nad jednou básní, ba dokonce nad jedním veršem. Působivost neotřelého básnického slova je nesporně účinnější než slova některé mnohomluvné prózy, ba i homilie.

Ke dvěma výborům poezie vydaným v Matici cyrilometodějské v loňském roce (*Celá krásná* - pocta evropské poezie Matce Boží a *Souzvuk barev* - překlad Chertertonových básní) se letos přiřadil 224 stránkový soubor mariánské poezie českých básníků nové doby, uspořádaný Mojmiřem Trávníčkem. Kvalitou obsahu i vnější úpravou jsou všechny tři publikace vzornou reprezentací olomouckého nakladatelství na všech předních výstavách české knižní kultury. Dík patří kromě editora M. Trávníčka také autorovi úvodního slova Mons. Josefu Hrdličkovi a akademickému malíři Jaroslavu Šerých, který na přebaly a protitituly vytvořil moderní působivé ilustrace.

O poslání básně napsal kdysi František Halas: „Každá báseň chce být lahvi s poselstvím vhozenou do oceánu času a lidí.“ Platí to o všech básních uvedeného souboru.

B. Smejkal

Liturgická čtení

Neděle 17. 7. - 16. neděle v mezidobí

1. čt.: Mdr 12,13.16-19
Ž 86(85),5-6.9-10.15-16a
Odp.: 5a (Tys, Pane, dobrý a shovívavý.)
2. čt.: Řim 8,26-27
Ev.: Mt 13,24-43

Čtvrtek 21. 7. - nez. pam. sv. Vavřince z Brindisi

1. čt.: Ex 19,1-2.9-11.16-20b
Dan 3,52.53.54.55.56
Odp.: vlastní
Ev.: Mt 13,10-17

Pondělí 18. 7. - ferie

1. čt.: Ex 14,5-18
Ex 15,1-2.3-4.5-6
Odp.: 1a (Zpívejte Hospodinu, neboť je velmi vznešený.)
Ev.: Mt 12,38-42

Pátek 22. 7. - památka sv. Marie Magdalény

1. čt.: Pis 3,1-4a nebo 2 Kor 5,14-17
Ž 63(62),2.3-4.5-6.8-9
Odp.: 2b (Má duše po tobě žízni, Pane, můj Bože!)
Ev.: Jan 20,1.11-18

Úterý 19. 7. - ferie

1. čt.: Ex 14,21-15,1
Ex 15,8-9.10+12.17
Odp.: 1a (Zpívejte Hospodinu, neboť je velmi vznešený.)
Ev.: Mt 12,46-50

Sobota 23. 7. - svátek sv. Brigity

1. čt.: Gal 2,19-20
Ž 34(33),2-3.4-5.6-7.8-9.10-11
Odp.: 9a (Okuste a vízte, jak je Hospodin dobrý.)
Ev.: Jan 15,1-8

Středa 20. 7. - nez. pam. sv. Apolináře

1. čt.: Ex 16,1-5.9-15
Ž 78(77),18-19.23-24.25-26.27-28
Odp.: 24b (Bůh jim dal nebeský pokrm.)
Ev.: Mt 13,1-9



Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE 17. 7.	PO 18. 7.	ÚT 19. 7.	ST 20. 7.	ČT 21. 7.	PÁ 22. 7.	SO 23. 7.
Antifona	1136	1150	1166	1181	1197	1768	1768
Žalm	784	783	783	784	784	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	1136	1151	1166	1182	1198	1433	1769
Antifony	1137	1151	1167	1183	1198	1434	1770
Žalmy	1137	1152	1167	1183	1199	813	813
Kr. čtení a zpěv	1140	1155	1170	1186	1201	1434	1770
Antifona k Zach. kantiku	705	1155	1170	1186	1202	1435	1780
Prosby	1140	1155	1171	1186	1202	1771	1771
Záv. modlitba	706	1156	1171	1187	1433	1435	1437
Modlitba během dne:							
Hymnus	1141	1156	1172	1187	1203	1219	792
Antifony	1142	1157	1172	1188	1204	1219	1234
Žalmy	1142	1157	1172	1188	1204	1219	1234
Krátké čtení	1144	1159	1175	1190	1206	1221	1773
Záv. modlitba	706	1159	1175	1191	1206	1222	1437
Nešpory:							
Hymnus	1132	1145	1160	1176	1192	1207	1435
Antifony	1133	1146	1161	1177	1193	1208	1436
Žalmy	1133	1146	1161	1177	1193	1209	1776
Kr. čtení a zpěv	1135	1149	1164	1180	1196	1211	1436
Ant. ke kant. P. M.	705	706	1164	1180	1196	1211	1436
Prosby	1135	1149	1165	1180	1196	1211	1778
Záv. modlitba	706	706	1165	1181	1197	1433	1435
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1238

